

SPRAWOZDANIE FINANSOWE KOPEX S.A.

za rok 2017

Katowice, 20 kwietnia 2018 roku

Spis treści

Nota		
	RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT	4
	SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	5
	SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	6
	SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	8
	SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM	9
1.	Informacje ogólne	10
2.	Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego	10
3.	Skład Zarządu Spółki	10
4.	Zatwierdzenie sprawozdania finansowego	11
5.	Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego	11
5.1.	Oświadczenie o zgodności	11
5.2.	Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego	11
6.	Skład Grupy Kapitałowej KOPEX na dzień 31.12.2017r.	11
7.	Szacunki i subiektywna ocena	12
7.1.	Szacunki	12
7.2.	Subiektywna ocena	13
7.3.	Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi	13
8.	Istotne zasady rachunkowości	13
8.1.	Przyjęte zasady rachunkowości	13
8.2.	Zmiany stosowanych zasad rachunkowości	22
8.2.1.	Zmiana polityki rachunkowości	22
8.2.2.	Zmiany do MSSF	23
8.3.	Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie	24
8.3.1.	Wdrożenie MSSF15	25
8.3.2.	Wdrożenie MSSF9	26
8.3.3.	Wdrożenie MSSF16	27
8.3.4.	Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji	27
9.	Segmenty operacyjne	28
10.	Przychody i koszty	30
10.1.	Koszty według rodzaju	30
10.2.	Umowy o usługi budowlane	30
10.3.	Pozostałe przychody	30
10.4.	Pozostałe koszty	31
10.5.	Pozostałe zyski (straty)	31
10.6.	(Odpisy) / Rozwiązanie odpisów na aktywa niefinansowe	32
10.7.	Przychody finansowe	32
10.8.	Koszty finansowe	32
11.	Podatek dochodowy	33
11.1.	Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej	33
11.2.	Odroczony podatek dochodowy	33
12.	Zysk przypadający na jedną akcję	34
13.	Wartości niematerialne	35
14.	Rzeczowe aktywa trwałe	36
15.	Nieruchomości inwestycyjne	37

16.	Należności leasingowe	38
17.	Pozostałe długoterminowe aktywa	38
17.1.	Udziały w jednostkach powiązanych	38
18.	Zapasy	39
19.	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	40
20.	Udzielone pożyczki, pozostałe aktywa finansowe i środki pieniężne	41
21.	Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży	42
22.	Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały	42
22.1.	Kapitał podstawowy	42
22.2.	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	43
22.3.	Kapitał z aktualizacji wyceny	43
22.4.	Zyski zatrzymane / Zakumulowane straty	43
23.	Kredyty i pożyczki	44
24.	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	46
25.	Zobowiązania leasingowe	47
26.	Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	47
27.	Pozostałe rezerwy	48
28.	Rozliczenia międzyokresowe	48
29.	Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia na majątku	49
30.	Roszczenia i sprawy sporne	49
31.	Zarządzanie kapitałem	50
32.	Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie	50
32.1.	Ryzyko rynkowe	50
32.2.	Ryzyko płynności	53
32.3.	Ryzyko kredytowe	53
33.	Instrumenty finansowe	55
34.	Wartość godziwa	56
35.	Transakcje z jednostkami powiązanymi	58
36.	Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres	59
37.	Informacje o znaczących zdarzeniach po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym	59
38.	Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki	59
39.	Struktura zatrudnienia	59
40.	Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych	60
41.	Planowany podział Spółki	60
42.	Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.	61

RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Nota	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
10.2. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	446 263	482 794
10.1. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	366 387	548 224
Zysk (Strata) brutto na sprzedaży	79 876	-65 430
10.3. Pozostałe przychody	66 809	118 431
10.1. Koszty sprzedaży	15 953	17 022
10.1. Koszty ogólnego zarządu	49 096	44 966
10.4. Pozostałe koszty	15 570	209 591
10.5. Pozostałe zyski / (straty)	9 368	-5 344
10.6. Odpisy (-) / Rozwiązanie odpisów (+) na aktywa niefinansowe	-2 837	-447 960
Zysk (Strata) z działalności operacyjnej	72 597	-671 882
10.7. Przychody finansowe	7 133	7 147
10.8. Koszty finansowe	13 631	157 416
Zysk (Strata) brutto	66 099	-822 151
11. Podatek dochodowy	-255	73 693
Zysk (Strata) netto, razem	66 354	-895 844
12. Średnia ważona liczba akcji zwykłych	74 195 052	74 056 038
12. Zysk (Strata) netto razem na 1 akcję zwykłą – podstawowy i rozwodniony	0,89	-12,10

SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016 (przekształcone)
Zysk (Strata) netto	66 354	-895 844
Inne całkowite dochody, które nie zostaną przeniesione do wyniku	2 287	2 752
Zyski aktuarialne z tytułu programów zdefiniowanych świadczeń	2 824	3 396
Podatek dochodowy od zysków aktuarialnych	-537	-644
Inne całkowite dochody (straty), które mogą być przeniesione do wyniku	-9 352	10 009
Zabezpieczenie przepływów pieniężnych	-	-2 496
Podatek dochodowy z tytułu zabezpieczenia przepływów pieniężnych	-	474
Zyski (Straty) z przeszacowania	-9 352	12 031
Razem inne całkowite dochody (straty) po opodatkowaniu	-7 065	12 761
Całkowite dochody (straty) ogółem	59 289	-883 083

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Nota	31.12.2017	31.12.2016 przekształcone	01.01.2016 przekształcone	
AKTYWA				
	544 862	672 106	1 363 942	
	Aktywa trwałe			
13.	Wartości niematerialne	239	14 576	116 590
14.	Rzeczowe aktywa trwałe	120 952	167 531	422 337
15.	Nieruchomości inwestycyjne	31 663	22 127	12 795
16.	Długoterminowe należności leasingowe	1 108	19 789	35 264
17.	Pozostałe długoterminowe aktywa	390 900	448 083	703 548
	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	-	73 408
	Aktywa obrotowe	405 360	566 785	736 747
18.	Zapasy	73 288	76 790	148 739
19.	Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	142 898	136 148	272 607
19.	Krótkoterminowe pozostałe należności	79 531	185 900	58 604
16.	Krótkoterminowe należności leasingowe	20 328	19 728	22 449
20.	Udzielone pożyczki krótkoterminowe	8 447	15 682	71 230
	Należności dotyczące bieżącego podatku dochodowego	580	4 955	7 575
20.	Pozostałe aktywa finansowe	11	30 019	1 984
10.2	Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane	5 181	70 610	114 887
20.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	75 096	26 953	38 672
21.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	8 573	18 146	16 157
	Aktywa razem	958 795	1 257 037	2 116 846

SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ – ciąg dalszy

Nota	ZOBOWIĄZANIA I KAPITAŁ WŁASNY	31.12.2017	31.12.2016 przekształcone	01.01.2016 przekształcone
	Kapitał własny	365 683	303 415	1 186 622
22.1	Kapitał zakładowy	74 333	74 333	74 333
	Akcje własne	-	-2 979	-2 979
22.2.	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	-	417 330	1 054 942
22.3.	Kapitał z aktualizacji wyceny	251 407	260 759	250 750
22.4.	Zyski zatrzymane / Zakumulowane straty	39 943	-446 028	-190 424
	Zobowiązania długoterminowe	408 847	596 042	50 013
23.	Kredyty i pożyczki długoterminowe	399 479	574 438	-
24.	Długoterminowe pozostałe zobowiązania	41	95	41
25.	Długoterminowe zobowiązania leasingowe	2 645	11 717	33 229
11.2.	Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	544	263	657
26.	Długoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	5 444	8 485	14 549
27.	Pozostałe długoterminowe rezerwy na zobowiązania	694	664	-
28.	Rozliczenia międzyokresowe	-	380	1 537
	Zobowiązania krótkoterminowe	184 265	357 580	880 211
23.	Kredyty i pożyczki krótkoterminowe	68 036	6 922	576 948
24.	Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług	52 078	50 061	143 884
24.	Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania	13 338	220 200	59 939
25.	Krótkoterminowe zobowiązania leasingowe	8 556	8 420	19 538
	Pozostałe zobowiązania finansowe	-	1 244	1 507
26.	Krótkoterminowa rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych	2 369	6 420	5 967
27.	Pozostałe krótkoterminowe rezerwy na zobowiązania	26 195	52 267	13 890
28.	Rozliczenia międzyokresowe	13 693	12 046	58 538
	Zobowiązania i kapitał własny razem	958 795	1 257 037	2 116 846

SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
PRZEŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
Zysk / (Strata) brutto	66 099	-822 151
Korekty o:		
Amortyzacja	79 415	143 926
(Zyski) straty z tytułu różnic kursowych	-37	2 600
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	4 362	-80 289
(Zysk) strata z działalności inwestycyjnej	-2 017	11 581
Zmiana stanu rezerw	-30 735	37 142
Zmiana stanu zapasów	3 190	67 590
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności	134 268	88 024
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań	-195 322	134 548
Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych biernych	1 267	-45 049
Zmiana stanu aktywów z tytułu umów o usługi budowlane	65 429	44 277
Zwrócony podatek dochodowy	4 375	1 940
Pochodne instrumenty finansowe	-1 245	-794
Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-955	232 299
Odpisy aktualizujące wartość udzielonych pożyczek	-805	106 464
Odpisy aktualizujące wartość udziałów	-	174 723
Inne	104	953
Przeływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	127 393	97 784
PRZEŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Zbycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	8 727	17 370
Zbycie udziałów w jednostkach powiązanych	9 484	2 308
Otrzymane dywidendy	7 024	25 120
Otrzymane odsetki	857	1 223
Spłata pożyczek	8 610	15 421
Zbycie instrumentów finansowych	80 000	-
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	-28 172	-46 857
Nabycie aktywów finansowych	-19 900	-81 458
Udzielone pożyczki	-923	-18 847
Przeływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	65 707	-85 720
PRZEŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Kredyty i pożyczki	112 960	20 414
Otrzymane prowizje od poręczeń	8	111
Spłaty kredytów i pożyczek	-231 014	-18 300
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	-9 002	-10 722
Zapłacone odsetki	-8 242	-14 093
Zapłacone prowizje od kredytów i poręczeń	-296	-1 107
Spłata innych zobowiązań finansowych	-9 374	-
Przeływy pieniężne netto z działalności finansowej	-144 960	-23 697
RAZEM PRZEŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	48 140	-11 633
Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	48 143	-11 719
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	3	-86
Środki pieniężne na początek okresu	26 953	38 672
Środki pieniężne na koniec okresu, w tym:	75 096	26 953
- o ograniczonej możliwości dysponowania	-	300

SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał zakładowy	Akcje własne	Emisja akcji powyżej wartości nominalnej	Kapitał z aktualizacji wyceny			Zyski zatrzymane / Niepokryte straty	Kapitał własny razem
				Instrumenty zabezpieczające	Zyski z przeszacowania	Podatek odroczoney		
Saldo na 01.01.2017 zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym	74 333	-2 979	417 330	-	-	-	-446 028	42 656
Zmiana polityki rachunkowości (Nota 8.2.1)	-	-	-	-	260 759	-	-	260 759
Saldo na 01.01.2017 po przekształceniu	74 333	-2 979	417 330	-	260 759	-	-446 028	303 415
Całkowite dochody (straty) ogółem	-	-	-	-	-9 352	-	68 641	59 289
Pokrycie straty	-	-	-417 330	-	-	-	417 330	-
Sprzedaż akcji własnych	-	2 979	-	-	-	-	-	2 979
Saldo na 31.12.2017	74 333	-	-	-	251 407	-	39 943	365 683
Saldo na 01.01.2016 zgodnie z zatwierdzonym sprawozdaniem finansowym	74 333	-2 979	1 054 942	2 496	-	-474	-190 424	937 894
Zmiana polityki rachunkowości (Nota 8.2.1)	-	-	-	-	248 728	-	-	248 728
Saldo na 01.01.2016 po przekształceniu	74 333	-2 979	1 054 942	2 496	248 728	-474	-190 424	1 186 622
Całkowite dochody (straty) ogółem	-	-	-	-2 496	12 031	474	-893 092	-883 083
Pokrycie straty	-	-	-637 612	-	-	-	637 612	-
Darowizny	-	-	-	-	-	-	-124	-124
Saldo na 31.12.2016	74 333	-2 979	417 330	-	260 759	-	-446 028	303 415

ZASADY RACHUNKOWOŚCI ORAZ DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

1. Informacje ogólne

Sprawozdanie finansowe KOPEX S.A. obejmuje rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku oraz zawiera dane porównawcze za rok zakończony dnia 31 grudnia 2016 roku.

KOPEX S.A. w Katowicach jest spółką akcyjną zarejestrowaną w dniu 3 stycznia 1994 roku w Sądzie Rejonowym w Katowicach Wydział VIII Gospodarczo-Rejestrowy pod numerem RHB 10375. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Katowicach Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 11 lipca 2001 roku KOPEX S.A. została wpisana do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS - 0000026782. Czas trwania Spółki jest nieoznaczony. Siedziba spółki znajduje się w Katowicach przy ulicy Grabowej 1.

Numer Regon Spółki to P-271981166. Podstawowym przedmiotem działalności Spółki (kod PKD 4663Z) jest eksport, import surowców, wyrobów i usług, w tym kompletnych obiektów przemysłowych, maszyn i urządzeń, towarów przemysłowych, konsumpcyjnych oraz pośrednictwo w tym zakresie w handlu krajowym i zagranicznym, jak również świadczenie usług konsultingowych, promocyjnych i innych usług niematerialnych.

W zakresie podstawowej działalności oferta KOPEX S.A. obejmuje:

- generalne wykonawstwo kompletnych projektów inwestycyjnych, a zwłaszcza obiektów górniczych, przy czym ofertę wyróżniają możliwości wykonawcze całego procesu inwestycyjnego w górnictwie,
- świadczenie specjalistycznych usług górniczych polegających na głębieniu szybów, budowie obiektów podziemnych, a także budowie i renowacji tuneli, świadczeniu usług projektowych i know – how,
- dostawę maszyn i systemów technologicznych dla kopalń,
- eksport surowców energetycznych, a w szczególności: węgla energetycznego i koksującego,
- leasing finansowy.

Spółka jest notowana na rynku podstawowym Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A. w systemie notowań ciągłych i została zaklasyfikowana do sektora przemysłu elektromaszynowego.

W skład Spółki wchodzi wewnętrzne jednostki organizacyjne – oddziały samobilansujące, sporządzające samodzielnie sprawozdanie finansowe, wchodzące w skład sprawozdania finansowego Spółki.

Sprawozdanie finansowe za 2017 rok zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej.

Na dzień 31.12.2017r. oraz na dzień zatwierdzenia i publikacji niniejszego sprawozdania finansowego większościowy pakiet akcji Emitenta posiadał pan Tomasz Domogała poprzez TDJ Spółkę Akcyjną oraz jej spółki zależne, sprawując tym samym kontrolę nad Emitentem. Podmiotem bezpośrednio dominującym Spółki jest FAMUR S.A.

2. Identyfikacja skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Spółka sporządziła skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok zakończony dnia 31 grudnia 2017 roku, które zostało zatwierdzone do publikacji 20 kwietnia 2018 roku.

3. Skład Zarządu Spółki

W skład Zarządu Spółki na dzień 31 grudnia 2017 roku wchodził:

Beata Zawiszowska	Prezes Zarządu
Bartosz Bielak	Wiceprezes Zarządu

W ciągu okresu sprawozdawczego i do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego skład Zarządu Spółki nie zmienił się.

4. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 20 kwietnia 2018 roku.

5. Podstawa sporządzenia sprawozdania finansowego

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych oraz udziałów w jednostkach zależnych – wycenianych w wartości godziwej.

5.1. Oświadczenie o zgodności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”) zatwierdzonymi przez UE („MSSF UE”). Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania do publikacji, biorąc pod uwagę toczący się w UE proces wprowadzania MSSF, MSSF mające zastosowanie do tego sprawozdania finansowego nie różnią się od MSSF UE.

MSSF UE obejmują standardy i interpretacje zaakceptowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości („RMSR”).

5.2. Waluta funkcjonalna i waluta sprawozdania finansowego

Walutą funkcjonalną Spółki i walutą sprawozdawczą niniejszego sprawozdania finansowego jest PLN. Prezentowane dane są w tysiącach złotych, o ile nie zaznaczono inaczej.

6. Skład Grupy Kapitałowej KOPEX na dzień 31.12.2017r.

Nazwa jednostki	Stopień powiązania
AIR RELIANT (Pty) Ltd (RPA)	Zależna pośrednio
ANHUI LONG PO ELECTRICAL CORPORATION Ltd (Chiny)	Stowarzyszona
ELGÓR+HANSEN S.A.	Zależna pośrednio
HANSEN AND GENWEST (Pty) Ltd (RPA)	Zależna pośrednio
HANSEN CHINA Ltd (Chiny)	Zależna pośrednio
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG (Niemcy)	Zależna
PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	Zależna pośrednio
KOPEX AFRICA (Pty) Ltd (RPA)	Zależna pośrednio
KOPEX CONSTRUCTION Sp. z o.o.	Zależna
KOPEX-EX-COAL Sp. z o.o.	Zależna
KOPEX FINANCE & RESTRUCTURING Sp. Z o.o.	Zależna
KOPEX MIN AD (Serbia)	Zależna
KOPEX MIN-FITIP AD w likwidacji (Serbia)	Zależna
KOPEX MIN-LIV AD (Serbia)	Zależna
KOPEX S.A.	Dominująca
KOPEX SIBIR Sp. z o.o.	Zależna
RELT Sp. z o.o. (dawniej: PBSZ INWESTYCJE Sp. z o.o.)	Zależna
PBSz1 Sp. z o. o.	Zależna
PT KOPEX MINING CONTRACTORS (Indonezja)	Zależna
ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS Sp. z o.o.	Zależna
TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE CO. LTD (Chiny)	Zależna

W styczniu 2017 roku Spółka zbyła 22.050 udziałów w spółce Kopex Foundry Sp. z o.o. Zbyte udziały stanowiły 100% kapitału zakładowego spółki Kopex Foundry Sp. z o.o. i dawały prawo do 22.050 głosów na zgromadzeniu wspólników, co stanowiło 100% wszystkich głosów.

W sierpniu 2017 roku Spółka zbyła wszystkie posiadane udziały w spółce Tiefenbach Polska Sp. z o.o. w liczbie 49. Zbyte udziały stanowiły 49% kapitału zakładowego spółki Tiefenbach Polska Sp. z o.o.

Poza wyżej wymienionymi transakcjami stan Grupy nie uległ zmianie w stosunku do 31 grudnia 2016 roku.

7. Szacunki i subiektywna ocena

7.1. Szacunki

Ze względu na to, iż wiele informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym nie może zostać wycenione w sposób precyzyjny, sporządzenie sprawozdania finansowego wymaga od Zarządu Spółki dokonania szacunków. Zarząd weryfikuje przyjęte szacunki w oparciu o zmiany czynników branżowych pod uwagę przy ich dokonywaniu, nowe informacje lub doświadczenia z przeszłości. Dlatego też szacunki dokonane na dzień 31.12.2017 roku mogą w przyszłości ulec zmianie. Główne szacunki zostały opisane w istotnych zasadach rachunkowości oraz zaprezentowane w następujących notach:

Nota	Szacunki	Rodzaj ujawnionej informacji
13. 14. 15.	Okres ekonomicznej użyteczności środków trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych	Okres ekonomicznej użyteczności oraz metoda amortyzacji – Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. wartości niematerialnych, środków trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych
19. 20.	Odpisy aktualizujące wartość pożyczek udzielonych i należności własnych	Metodologia przyjęta w celu ustalenia wartości odzyskiwalnej – Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. utraty wartości
11.	Podatek dochodowy	Założenie przyjęte w celu rozpoznania aktywów z tytułu podatku odroczonego oraz rezerw – Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. aktywa i rezerwy na podatek dochodowy
26.	Świadczenia pracownicze	Rezerwy szacowane przez aktuarium – Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. rezerw na zobowiązania.
34.	Wartość godziwa udziałów i akcji	Model i założenia przyjęte dla wyceny wartości godziwej – Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. instrumentów finansowych oraz inwestycji w jednostkach zależnych i stowarzyszonych.
27.	Rezerwy	Rezerwy dotyczące zobowiązań, których kwota lub termin nie są pewne – Przyjęte zasady rachunkowości – punkt dot. rezerw na zobowiązania
10.2.	Umowa o usługi budowlane	Stopień zaawansowania realizacji umowy wyliczony procentowo jako iloraz kosztów faktycznie poniesionych do kosztów umowy – Przyjęte zasady rachunkowości – Umowy o usługi budowlane
29.	Zobowiązania warunkowe	Możliwy obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, których istnienie zostanie potwierdzone dopiero w momencie wystąpienia oraz obecny obowiązek, który powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest prawdopodobne, aby nastąpił wpływ środków albo kwoty

7.2. Subiektywna ocena

W przypadku, gdy dana transakcja nie jest uregulowana w żadnym standardzie bądź interpretacji, Zarząd kierując się subiektywną oceną, określa i stosuje politykę rachunkowości, która zapewni, iż sprawozdanie finansowe będzie zawierać wiarygodne informacje prawidłowo, jasno i rzetelnie przedstawiające sytuację majątkową i finansową Spółki, wyniki jej działalności i przepływy pieniężne. Subiektywna ocena zostaje dokonana w taki sposób, aby sprawozdanie finansowe odzwierciedlało treść ekonomiczną transakcji, było obiektywne, sporządzone zgodnie z zasadą ostrożnej wyceny oraz kompletne we wszystkich istotnych aspektach.

7.3. Niepewność związana z rozliczeniami podatkowymi

Regulacje dotyczące podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych oraz obciążeń związanych z ubezpieczeniami społecznymi podlegają częstym zmianom. Te częste zmiany powodują brak odpowiednich punktów odniesienia, niespójne interpretacje oraz nieliczne ustanowione precedensy, które mogłyby mieć zastosowanie. Obowiązujące przepisy zawierają również niejasności, które powodują różnice w opiniach, co do interpretacji prawnej przepisów podatkowych, zarówno pomiędzy organami państwowymi jak i organami państwowymi i przedsiębiorstwami.

Rozliczenia podatkowe oraz inne obszary działalności (na przykład kwestie celne czy dewizowe) mogą być przedmiotem kontroli organów, które uprawnione są do nakładania wysokich kar i grzywien, a wszelkie dodatkowe zobowiązania podatkowe, wynikające z kontroli, muszą zostać zapłacone wraz z wysokimi odsetkami. Te warunki powodują, że ryzyko podatkowe w Polsce jest większe niż w krajach o bardziej dojrzałym systemie podatkowym.

W konsekwencji, kwoty prezentowane i ujawniane w sprawozdaniach finansowych mogą się zmienić w przyszłości w wyniku ostatecznej decyzji organu kontroli podatkowej.

8. Istotne zasady rachunkowości

8.1. Przyjęte zasady rachunkowości

Spółka stosuje następujące zasady wyceny aktywów i pasywów oraz zasady ustalania wyniku finansowego:

- Wartości niematerialne

Składnik wartości niematerialnych wykazuje się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i łączną kwotę odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości. Odpisywanie wartości składnika wartości niematerialnych rozkłada się równomiernie na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania. Amortyzację rozpoczyna się w momencie, gdy składnik aktywów jest gotowy do użycia. Stosowana metoda odzwierciedla sposób konsumowania korzyści ekonomicznych ze składnika aktywów.

Wartości niematerialne, za wyjątkiem wartości firmy, amortyzowane są metodą liniową, według następujących zasad:

- licencje na użytkowanie programów komputerowych 10% - 30%
- programy komputerowe 20%
- pozostałe wartości niematerialne – zgodnie z okresem trwania umowy lub szacowanego okresu użytkowania.

Wartości niematerialne o niskiej jednostkowej cenie nabycia (wartości początkowej poniżej 3,5 tys. zł) są odpisywane jednorazowo w koszty. Pozostałe wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową na przestrzeni jak najbardziej prawidłowo oszacowanego okresu jego użytkowania.

Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o istotnej wartości początkowej są weryfikowane co najmniej na koniec każdego roku obrotowego.

Amortyzacja wartości niematerialnych zawarta jest w następujących pozycjach rachunku zysków i strat: koszty wytworzenia sprzedanych produktów, koszty sprzedaży, koszty ogólnego zarządu.

- Koszty prac badawczych i rozwojowych

Nakłady na prace badawcze ujmowane są w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Wydatki poniesione na projekty rozwojowe ujmuje się wtedy, gdy spełnione są kryteria aktywowania. Po początkowym ujęciu koszty prac rozwojowych pomniejsza się o skumulowane odpisy amortyzacyjne oraz o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Odpisów amortyzacyjnych dokonuje się metodą liniową w okresie przewidywanego uzyskiwania przychodów ze sprzedaży związanych z danym projektem nieprzekraczającym jednak 5 lat.

- Środki trwałe

Początkową wartość rzeczowego majątku trwałego ustala się w cenie nabycia, a w przypadku wytworzenia środka trwałego we własnym zakresie w wysokości technicznego kosztu wytworzenia. Koszty finansowania zewnętrznego powstałe na skutek i w okresie realizacji inwestycji zwiększają cenę nabycia lub koszt wytworzenia. Wartość początkową środków trwałych powiększają nakłady poniesione na ich ulepszenie, jeżeli oczekuje się, że będą wykorzystywane przez czas dłuższy niż jeden okres oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych związanych z danym składnikiem aktywów. Jeżeli wartość końcowa składnika rzeczowych aktywów trwałych wzrasta do kwoty wyższej lub równej jego wartości bilansowej, wówczas zaprzestaje się amortyzowania tego składnika do czasu, gdy jego wartość końcowa spadnie poniżej wartości bilansowej. Wartość majątku trwałego podlega amortyzacji, uwzględniając planowany okres eksploatacji i wartość odzysku w przypadku likwidacji. Środki trwałe o niskiej wartości początkowej (poniżej 3,5 tys. zł) amortyzowane są jednorazowo w momencie przyjęcia do użytkowania.

Środki trwałe umarżane są według metody liniowej w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Wartość końcowa oraz okresy użytkowania poddawane są corocznym przeglądom i aktualizowane stosowaną w następnych okresach bilansową stawką amortyzacyjną.

Dla celów podatkowych przyjmowane są stawki amortyzacyjne wynikające z ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych określającej wysokość amortyzacji stanowiącej koszty uzyskania przychodów.

Stawki amortyzacji stosowane dla środków trwałych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,
- urządzenia techniczne i maszyny – 10% - 38,72%,
- kombajny górnicze – umowny okres dzierżawy
- środki transportu – 20% - 33,06%,
- pozostałe – 14% - 40%,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność – w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Prawo wieczystego użytkowania gruntu, otrzymane nieodpłatnie od Skarbu Państwa ewidencjonuje się pozabilansowo. Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe, których sprzedaż jest wysoce prawdopodobna, dla których istnieje aktywny program znalezienia nabywcy oraz oczekuje się zakończenia planu sprzedaży w czasie jednego roku klasyfikuje się jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i zaprzestaje się ich amortyzacji.

- Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne – utrzymywane w celu osiągnięcia dochodów z dzierżawy lub/i przyrostu ich wartości – wyceniane są na dzień bilansowy według ceny nabycia pomniejszonej o dotychczasowe odpisy amortyzacyjne. Okres i metoda amortyzacji nieruchomości inwestycyjnych o istotnej wartości początkowej weryfikowane są co najmniej na koniec każdego roku obrotowego pod względem przewidywanej ekonomicznej użyteczności. Nieruchomości inwestycyjne umarżane są według metody liniowej począwszy od miesiąca następnego po miesiącu przyjęcia do eksploatacji w okresie odpowiadającym szacowanemu okresowi ich ekonomicznej użyteczności. Stawki amortyzacji stosowane dla nieruchomości inwestycyjnych są następujące:

- budynki i budowle – 2,5% - 4,5%,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu, zakupione na własność – w okresie umownym w jakim można te prawa wykorzystywać.

Grunty własne nie podlegają umorzeniu.

- Środki trwałe w budowie

Na dzień bilansowy środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości ogółu kosztów poniesionych w bezpośrednim związku z ich nabyciem lub wytworzeniem, pomniejszonych o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

- Leasing

- Leasing finansowy

Umowa leasingowa zaliczana jest do leasingu finansowego, jeżeli następuje przeniesienie zasadniczo wszystkich ryzyk i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingobiorca, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje aktyw o będące przedmiotem umowy leasingowej oraz zobowiązania z tytułu leasingu w kwocie równej wartości godziwej lub w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych ustalonej na dzień rozpoczęcia leasingu, jeżeli jest ona niższa od wartości godziwej. Następnie przedmiot umowy leasingowej amortyzuje się na takich samych zasadach jak inne rzeczowe aktywa trwałe. Przy braku wystarczającej pewności, że jednostka uzyska tytuł własności przed końcem okresu leasingu, dany składnik aktywów amortyzuje się przez krótszy z dwóch okresów: okres leasingu lub okres użytkowania. Koszty finansowe rozlicza się w taki sposób na poszczególne okresy objęte okresem leasingu, aby uzyskać stałą okresową stopę procentową w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania. Zobowiązania z tytułu umowy leasingu prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji pasywów w podziale na długo i krótkoterminowe. Koszty finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w kosztach finansowych w pozycji „Odsetki”. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu finansowego jako leasingodawca, na dzień rozpoczęcia leasingu ujmuje aktyw oddane w leasing w należnościach w kwocie równej inwestycji leasingowej brutto odnosząc niezrealizowane dochody finansowe w „Przychody przyszłych okresów”. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej należności prezentowane są w kwocie równej inwestycji leasingowej netto, tj. w kwocie równej wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych, w odrębnej pozycji w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe. Dochody finansowe ujmowane są racjonalnie i systematycznie, w sposób odzwierciedlający stałą okresową stopę zwrotu z inwestycji. Dochody finansowe ujmowane są w rachunku zysków i strat w przychodach finansowych w pozycji „Odsetki”.

- Leasing operacyjny

Umowa leasingowa jest zaliczana do leasingu operacyjnego jeżeli nie następuje przeniesienie zasadniczo całego ryzyka i pożytków z tytułu posiadania przedmiotu leasingu. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingobiorca opłaty z tytułu leasingu operacyjnego ujmuje jako koszty metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedla sposób rozłożenia w czasie korzyści czerpanych przez jednostkę. W przypadku, gdy jednostka jest stroną umowy leasingu operacyjnego jako leasingodawca, prezentuje aktyw oddane w leasing operacyjny zgodnie z charakterem tego aktywa, a dochody ujmuje metodą liniową przez okres leasingu, chyba że zastosowanie innej systematycznej metody lepiej odzwierciedlałoby sposób rozłożenia w czasie zmniejszania się korzyści czerpanych z oddanego w leasing składnika aktywów. W sprawozdaniu finansowym jednostka dokonuje ujawnień dotyczących leasingu wymaganych przez MSSF/MSR.

- Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe zaklasyfikowano do następujących kategorii:

- Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy
- Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności
- Pożyczki i należności finansowe
- Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży
- Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy
- Pozostałe zobowiązania finansowe
- Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują aktywa nabyte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie oraz inne aktywa finansowe stanowiące część portfela podobnych aktywów, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie zakładanych korzyści ekonomicznych oraz te aktywa finansowe, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.

Do takich aktywów finansowych spółka w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Pozostałe aktywa finansowe”. Wycena takich instrumentów, jak również ich realizacja odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.
- udziały i akcje w podmiotach niebędących podmiotami zależnymi i stowarzyszonymi, z zamiarem ich szybkiej odsprzedaży – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji aktywów obrotowych: „Pozostałe aktywa finansowe”. Skutki wyceny takich aktywów finansowych oraz wynik na ich sprzedaży odnoszone są w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)”.

Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności

obejmują aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, ale charakteryzujące się określonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, a także ustalonym terminem wymagalności, pod warunkiem iż jednostka ma nie tylko zamiar utrzymania ich do terminu wymagalności, ale jest w stanie ten zamiar zrealizować, inne niż wyznaczone przez jednostkę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub spełniające definicję pożyczek i należności. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji składnika aktywów.

Po początkowym ujęciu inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej. Skutek wyceny odnoszony jest w pozycję rachunku zysków i strat „Pozostałe zyski (straty)”

Aktywa te Spółka prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe i krótkoterminowe w tych samych pozycjach, co udzielone pożyczki.

Pożyczki i należności finansowe

są aktywami finansowymi niebędącymi instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku. W momencie początkowego ujęcia pożyczki i należności wycenia się w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem metody efektywnej stopy procentowej, za wyjątkiem pożyczek i należności o terminie wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego, które ujmuje się w wartości należnej zapłaty. Skutek wyceny odnoszony jest w „Pozostałe zyski (straty)”.

Do kategorii pożyczek i należności jednostka zalicza:

- należności z tytułu dostaw i usług – prezentowane w odrębnej pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej jako aktywa obrotowe;
- pozostałe należności finansowe, w szczególności należności: pracownicze, z tytułu sprzedaży aktywów finansowych, z tytułu dywidend, ze sprzedaży środków trwałych – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa” (z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy) i w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności” (z terminem wymagalności do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego).
- udzielone pożyczki – prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w podziale na długoterminowe (w części z terminem wymagalności powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) i krótkoterminowe (w części z terminem wymagalności poniżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego), odpowiednio w pozycjach: „Pozostałe długoterminowe aktywa” oraz „Udzielone pożyczki krótkoterminowe”.

Pożyczki i należności finansowe wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień sprawozdawczy po kursie średnim, ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień. Różnice kursowe od należności finansowych wyrażonych w walutach obcych powstałe na dzień wyceny i przy zapłacie zalicza się do „Pozostałych zysków (strat)”. Różnice kursowe od pożyczek ujmuje się w Przychodach finansowych lub Kosztach finansowych w pozycji „Różnice kursowe”.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

są to aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące: pożyczkami i należnościami, inwestycjami utrzymywanymi do terminu wymagalności ani aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wycenia się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do

nabycia lub emisji składnika aktywów. Po początkowym ujęciu są one wyceniane w wartości godziwej, a skutki tej wyceny ujmowane są w innych całkowitych dochodach, powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny. Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości oraz różnice kursowe są ujmowane w rachunku wyników. W momencie wyłączenia składnika aktywów ze sprawozdania z sytuacji finansowej skumulowane zyski lub straty ujęte poprzednio w innych całkowitych dochodach przenosi się z kapitału własnego do zysków lub strat. Dla aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, które nie mają ustalonego terminu wymagalności i nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej, wyceny dokonuje się w cenie nabycia.

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jednostka zalicza w szczególności udziały i akcje w jednostkach niebędących podmiotami zależnymi lub stowarzyszonymi, zakupionych bez zamiaru szybkiej odsprzedaży – prezentowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa”.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy

obejmują zobowiązania zaciągnięte w celu szybkiej odsprzedaży w krótkim terminie, stanowiące część portfela podobnych instrumentów finansowych, co do których istnieje duże prawdopodobieństwo realizacji w krótkim terminie na niekorzystnych warunkach oraz te, które przy początkowym ujęciu zostały wyznaczone jako wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy, jeśli prowadzi to do uzyskania bardziej przydatnych informacji. W momencie początkowego ujęcia wycenia się je w wartości godziwej bez powiększenia o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia lub emisji tych instrumentów. Po początkowym ujęciu wyceniane są w wartości godziwej, a skutki wyceny prezentowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”, za wyjątkiem transakcji walutowych, dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń, a które zawarto celem zabezpieczenia spłaty pożyczki lub kredytu; wycena takich transakcji odnoszona jest w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody finansowe – różnice kursowe” lub „Koszty finansowe – różnice kursowe”.

Do takich zobowiązań finansowych spółka w szczególności zalicza:

- instrumenty pochodne dla których nie jest prowadzona rachunkowość zabezpieczeń – w sprawozdaniu z sytuacji finansowej prezentowane w pozycji zobowiązań krótkoterminowych: „Pozostałe zobowiązania finansowe”. Realizacja instrumentu pochodnego odnoszona jest w te same pozycje rachunku zysków i strat, co jego wycena.

Pozostałe zobowiązania finansowe

Jednostka kwalifikuje do tej kategorii zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy. W momencie początkowego ujęcia ujmuje się je w wartości godziwej, a następnie według zamortyzowanego kosztu z zastosowaniem efektywnej stopy procentowej za wyjątkiem zobowiązań finansowych krótkoterminowych, które ujmuje się w kwocie wymagającej zapłaty.

Do pozostałych zobowiązań finansowych jednostka zalicza w szczególności:

- kredyty i otrzymane pożyczki – prezentowane w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycji „Kredyty i pożyczki długoterminowe” (w części z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego) oraz w pozycji „Kredyty i pożyczki krótkoterminowe” (w części z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego),

- zobowiązania z tytułu dostaw i usług prezentowane w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej w odrębnej pozycji jako zobowiązania krótkoterminowe,

- pozostałe zobowiązania finansowe, w szczególności zobowiązania: pracownicze, z tytułu zakupu środków trwałych – prezentowane w zobowiązaniach sprawozdania z sytuacji finansowej w pozycjach: „Długoterminowe pozostałe zobowiązania” – dla zobowiązań z terminem spłaty powyżej 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego oraz „Krótkoterminowe pozostałe zobowiązania” – dla zobowiązań z terminem spłaty do 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Instrumenty pochodne dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń

są to instrumenty wyznaczone, zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń, których wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy środków pieniężnych służą zrównoważeniu zmiany wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych zabezpieczanej pozycji.

Jednostka może stosować rachunkowość zabezpieczeń, gdy spełnione są wszystkie warunki wymienione w MSSF/MSR, tj.:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, cel zarządzania ryzykiem oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,

- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne,
- dla zabezpieczeń przepływów pieniężnych planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia jest wysoce prawdopodobna oraz podlega zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które mogą wpłynąć na rachunek zysków i strat,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane, a efektywność zabezpieczenia jest zachowana we wszystkich okresach sprawozdawczych.

Instrumenty pochodne, dla których prowadzona jest rachunkowość zabezpieczeń są zaprezentowane w aktywach lub zobowiązaniach – odpowiednio dla wartości wyceny instrumentu dodatniej oraz ujemnej w pozycji „Pozostałe aktywa finansowe” i „Pozostałe zobowiązania finansowe”.

Przeszacowanie wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego odnosi się:

- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających wartość godziwą
- w inne całkowite dochody – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych powiększając lub pomniejszając kapitał z aktualizacji wyceny (w części stanowiącej efektywne zabezpieczenie)
- w zyski lub straty – w przypadku instrumentów zabezpieczających przyszłe przepływy środków pieniężnych (w części stanowiącej nieefektywne zabezpieczenie) w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”.

Przy zabezpieczeniu przyszłych przepływów środków pieniężnych, jeśli zabezpieczana planowana transakcja wpływa na wynik finansowy to związane pozycją zabezpieczającą zyski lub straty, które były ujęte bezpośrednio w kapitale własnym przenosi się w tym samym okresie lub okresach do tej samej pozycji rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana. Realizacja planowanej transakcji niosącej za sobą realizację instrumentu zabezpieczającego skutkuje ujęciem wyniku zrealizowanego instrumentu zabezpieczającego w tą samą pozycję rachunku zysków i strat, w którą odniesiona jest pozycja zabezpieczana.

Jednostka zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń, w każdym z następujących przypadków:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany;
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wymienione w MSSF/MSR,
- jednostka unieważnia powiązanie zabezpieczające,

w takich przypadkach skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym, które ujęto w innych całkowitych dochodach przez okres w którym zabezpieczenie było efektywne, pozostają dalej w kapitale własnym w pozycji „Kapitał z aktualizacji wyceny”, aż do momentu zajścia planowanej transakcji;

- zaprzestano oczekiwać realizacji planowanej transakcji – w takim przypadku wszystkie skumulowane zyski lub straty związane z instrumentem zabezpieczającym ujęte w innych całkowitych dochodach przez okres, w którym zabezpieczenie było efektywne ujmuje się w pozycji „Pozostałe zyski (straty)”.

Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń udziałów w aktywach netto podmiotów zagranicznych.

Utrata wartości

Spółka ocenia na każdy dzień sprawozdawczy, czy nie ma obiektywnych dowodów na zaistnienie utraty wartości aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych. Dla każdej znaczącej klasy aktywów finansowych, Spółka ujawnia charakter i kwotę każdej straty odniesionej na wynik finansowy, spowodowanej utratą wartości przez ten składnik.

Aktywo finansowe lub grupa aktywów utraci na wartości i Spółka poniesie stratę z tytułu utraty wartości jedynie, gdy istnieją obiektywne dowody trwałej utraty wartości jako efekt jednego lub większej liczby zdarzeń, zaszych po pierwotnym ujęciu, a mających wpływ na przewidywane przyszłe przepływy pieniężne aktywa finansowego lub grupy aktywów finansowych, które można w wiarygodny sposób zmierzyć. Przewidywane straty wynikające z przyszłych zdarzeń, niezależnie od tego jak prawdopodobne, nie są ujmowane. Obiektywne dowody na utratę wartości obejmują dane możliwe do zaobserwowania przez posiadacza aktywa o następujących zdarzeniach powodujących utratę wartości:

- znaczące trudności finansowe emitenta lub dłużnika,
- niedotrzymanie warunków umowy np. dotyczy płatności odsetek, spłaty kapitału lub renegotjacji umowy;

- udzielanie pożyczkobiorcy przez pożyczkodawcę udogodnień wskutek ekonomicznych lub prawnych przyczyn odnoszących się do trudności finansowych pożyczkobiorcy, które w normalnych warunkach nie byłyby udzielone;
- staje się prawdopodobne, że pożyczkobiorca upadnie lub podlegać będzie restrukturyzacji zadłużenia;
- utrata aktywnego rynku dla tego aktywów finansowego spowodowana trudnościami finansowymi;
- możliwe do zaobserwowania dane wskazujące możliwe do określenia spadek przyszłych przepływów pieniężnych z grupy aktywów finansowych od momentu pierwotnego ujęcia, chociaż spadek nie wynika jeszcze z utraty wartości poszczególnych aktywów w tej grupie. Obejmują one: negatywne zmiany w statusie płatniczym pożyczkobiorców w grupie (zwiększona liczba opóźnionych płatności) lub krajowe lub lokalne uwarunkowania ekonomiczne wpływające na niedotrzymanie warunków umownych w grupie aktywów (wzrost bezrobocia, spadek cen nieruchomości).

- Inwestycje w jednostkach zależnych i stowarzyszonych

Udziały te w latach ubiegłych wyceniane były w cenie nabycia.

Zarząd Emitenta podjął decyzję o zmianie polityki rachunkowości w tym zakresie począwszy od dnia 01.01.2017r. Spółka w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym będzie ujmowała udziały w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych zgodnie z MSR 39, tj. w wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia składnika aktywów finansowych.

Szczegóły dotyczące zmiany Polityki rachunkowości w tym zakresie ujęto w nocie 8.2.

- Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia lub też w wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego która z nich jest niższa. Na dzień bilansowy dokonuje się odpisów aktualizujących wartość zapasów jeżeli wystąpią przyczyny uzasadniające ich dokonanie. Odpisy zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych. Na dzień bilansowy zapasy wykazuje się w cenie nabycia pomniejszonej o utworzone odpisy aktualizujące. Spółka dokonuje rozchodu zapasów według następujących metod:

- materiały według metody średniej ważonej,
- materiały zakupione dla konkretnego zlecenia oraz towary w drodze szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen tych składników, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia,
- wyroby gotowe według metody średniej ważonej.

- Środki pieniężne

Środki pieniężne wykazuje się w wartości nominalnej. Wyrażone w walutach obcych środki pieniężne wycenia się na dzień bilansowy po kursie średnim ustalonym dla danej waluty przez NBP na ten dzień. Różnice kursowe odnosi się w „Pozostałe zyski (straty)”.

- Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe czynne dokonywane są, jeżeli koszty poniesione dotyczą przyszłych okresów sprawozdawczych. Tytuły czynnych rozliczeń międzyokresowych, które nie dotyczą normalnego cyklu działalności operacyjnej Spółki, a ich okres rozliczenia nastąpi w czasie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, wykazywane są w pozycji „Pozostałe długoterminowe aktywa”. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe prezentowane są w pozycji „Krótkoterminowe pozostałe należności”.

Rozliczenia międzyokresowe kosztów biernych

są zobowiązaniami przypadającymi do zapłaty za dobra lub usługi, które zostały otrzymane/wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą. Mimo iż czasami konieczne jest oszacowanie kwoty lub terminu zapłaty, stopień niepewności jest mniejszy niż w przypadku rezerw. Do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów jednostka zalicza planowane koszty badania sprawozdania finansowego, wartość wykonanych na rzecz Spółki świadczeń, które nie zostały zafakturowane, a na mocy umowy wykonawca nie był zobowiązany do jej zafakturowania, koszty z tytułu opłat za emisję

zanieczyszczeń, koszty bieżącego okresu udokumentowane fakturą w następnym okresie. Rozliczenia międzyokresowe kosztów bierne wykazuje się w pasywach w zobowiązaniach krótkoterminowych w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe”.

Przychody przyszłych okresów

obejmują w szczególności środki pieniężne otrzymane na sfinansowanie nabycia lub wytworzenia środków trwałych, w tym także środków trwałych w budowie oraz prac rozwojowych, jeżeli stosownie do innych standardów nie zwiększają kapitałów własnych. Zaliczone do rozliczeń międzyokresowych przychodów kwoty zwiększają stopniowo przychody operacyjne, równoległe do odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych od środków trwałych lub kosztów prac rozwojowych sfinansowanych z tych źródeł. Przychody przyszłych okresów wykazuje się w pasywach w pozycji „Rozliczenia międzyokresowe” z podziałem na długoterminowe i krótkoterminowe.

- Kapitały własne

Kapitał własny obejmuje kapitał zakładowy (akcyjny), kapitał zapasowy i rezerwy, kapitał z aktualizacji wyceny, zysk (stratę) netto danego okresu i niepodzielony wynik z lat ubiegłych.

Kapitał podstawowy wykazuje się w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze handlowym. Zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe ujmuje się jako należne wpłaty na poczet kapitału. Akcjonariusze mogą zwiększać lub zmniejszać kapitał zgodnie z Kodeksem Handlowym. Jeżeli zwiększenie następuje na skutek podwyższenia kapitału, księgowane jest dopiero pod datą zarejestrowania zmiany przez sąd.

Wycena kapitału podstawowego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej następuje w wartości nominalnej.

Akcje własne są ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w cenie nabycia jako pomniejszenie kapitału własnego. W przypadku sprzedaży, emisji lub umorzenia akcji własnych, w ramach zysków i strat nie są wykazywane żadne zyski ani straty.

- Rezerwy na zobowiązania

Rezerwy są zobowiązaniami, których kwota lub termin zapłaty nie są pewne.

Rezerwę tworzy się, gdy:

- a) na Spółce ciąży obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający ze zdarzeń przeszłych,
- b) prawdopodobne jest, że wypełnienie obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne,
- c) można oszacować wiarygodnie kwotę tego obowiązku

Jeśli warunki te nie są spełnione, rezerwy nie tworzy się.

Wysokość rezerw powinna być jak najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia istniejącego obowiązku na dzień sprawozdawczy, czyli:

- a) kwotą – jaką zgodnie z racjonalnymi przesłankami Spółka zapłaciłaby w ramach wypełnienia obowiązku na dzień sprawozdawczy lub,
- b) kwotą, jaką zapłaciłaby na rzecz strony trzeciej w zamian za przejęcie na siebie obowiązku w tym samym terminie.

Rezerwę wycenia się uwzględniając ryzyko i niepewność. Jeśli skutek zmiany wartości pieniądza w czasie jest istotny kwota rezerwy odpowiada bieżącej wartości nakładów, które będą niezbędne do wypełnienia obowiązku. Szacunki wyniku oraz skutku finansowego są dokonywane na drodze osądu kierownictwa Spółki, wspomaganego dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi podobnych transakcji oraz ewentualnie raportami niezależnych ekspertów. Do niepewności dotyczącej kwoty, na jaką należy utworzyć rezerwę podchodzi się z wykorzystaniem różnych środków w zależności od okoliczności.

Rezerwy tworzone są na takie tytuły jak:

- przewidywane straty dotyczące realizowanych kontraktów,
- udzielone gwarancje i poręczenia,
- skutki toczącego się postępowania sądowego i odwoławczego,
- przyszłe zobowiązania związane z restrukturyzacją.

- Rezerwa na świadczenia pracownicze

Spółka wypłaca świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych, odpraw pośmiertnych, zgodnie z Zakładowym Układem Zbiorowym Pracy.

Zgodnie z MSR 19 rezerwy na świadczenia pracownicze są szacowane metodami aktuarialnymi przez niezależnego aktuarusza.

Koszty z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia spółka ujmuje w następujący sposób:

- w wyniku: koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia, odsetki netto od zobowiązań z tytułu określonych świadczeń

- w pozostałych całkowitych dochodach: zyski i straty aktuarialne z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia.

W pozycji „Rezerwy na świadczenia pracownicze” Spółka ujmuje również rozliczenia międzyokresowe bierno na niewykorzystane urlopy pracownicze oraz należne premie.

- Aktywa i rezerwa na podatek dochodowy

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i pasywów, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, podmiot tworzy rezerwę i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, którego jest podatnikiem.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się, przy uwzględnieniu zasady ostrożności w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego ze względu na:

- ujemne różnice przejściowe,
- przeniesienie na kolejny okres nierozliczonych strat podatkowych
- przeniesienie na kolejny okres niewykorzystanych ulg podatkowych.

Ujemne różnice przejściowe powodują powstanie kwot podlegających odliczeniu podatkowemu w toku ustalania zysku do opodatkowania (straty podatkowej) w przyszłych okresach, gdy wartość bilansowa składnika aktywów lub zobowiązań zostanie zrealizowana lub rozliczona. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się w odniesieniu do wszystkich ujemnych różnic przejściowych do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wycenia się w wysokości kwot podlegających zwrotowi od władz podatkowych zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego tworzy się w wysokości kwoty podatku dochodowego, wymagającej w przyszłości zapłaty, w związku z występowaniem dodatnich różnic przejściowych, to jest różnic, które spowodują zwiększenie podstawy obliczenia podatku dochodowego w przyszłości. Rezerwa jest wyceniana zgodnie z zastosowaniem stawek podatkowych, które według przewidywań będą stosowane, gdy rezerwa zostanie rozwiązana, przyjmując za podstawę stawki podatkowe (i przepisy podatkowe), które obowiązywały prawnie lub obowiązywały faktycznie na dzień sprawozdawczy.

Rezerwę na podatek dochodowy i aktywowany podatek dochodowy tworzy się tylko w stosunku do korekt o charakterze przejściowym.

Podatek odroczonego ujmuje się poza rachunkiem zysków i strat, jeżeli podatek dotyczy pozycji, które w tym samym lub innym okresie zostały ujęte poza rachunkiem zysków i strat. Jeżeli dotyczy pozycji, które w tym samym lub w innym okresie zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach, to podatek odroczonego ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach. Jeżeli dotyczy pozycji, które zostały ujęte bezpośrednio w kapitale własnym, podatek odroczonego ujmuje się w kapitale własnym.

- Przychody

Przychody są wpływami korzyści ekonomicznych brutto danego okresu, powstałymi w wyniku zwykłej działalności gospodarczej podmiotu, skutkującymi zwiększeniem kapitału własnego, innymi niż zwiększenie kapitału wynikającego z wpłat udziałowców. Przychody i koszty tej samej transakcji ujmowane są równolegle.

Przychody są ujmowane w momencie, kiedy staje się prawdopodobne, że spółka uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można w wiarygodny sposób określić. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług oraz ewentualne rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży aktywów są ujmowane w momencie dostawy oraz gdy znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności aktywów zostały przekazane nabywcy.

Przychody ze świadczenia usług (z wyjątkiem umów o usługi budowlane) są rozpoznawane w momencie świadczenia usług stronie trzeciej.

Przychody z tytułu dywidend są wykazywane w momencie przyznania Spółce prawa do wypłaty dywidendy w Pozostałych przychodach.

- Dotacje rządowe

Dotacje rządowe, łącznie z niepieniężnymi dotacjami wykazywanymi w wartości godziwej ujmuje się wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że:

- Spółka spełni warunki związane z dotacjami,
- dotacje będą otrzymane.

Pojęcie rząd odnosi się do rządu, instytucji rządowych, agencji rządowych oraz innych podobnych organów lokalnych, krajowych lub międzynarodowych. Dotacje rządowe ujmuje się w systematyczny sposób jako przychód w poszczególnych okresach, aby

zapewnić ich współmierność z odnośnymi kosztami, które dotacje mają skompensować. Dotacje nie zwiększają bezpośrednio kapitału własnego. Dotację rządową, która staje się należna jako forma rekompensaty za już poniesione koszty lub straty lub przyznana Spółce celem udzielenia jej natychmiastowego finansowego wsparcia, bez towarzyszących przyszłych kosztów, ujmuje się jako przychód w okresie, w którym stała się należna. Dotacje rządowe podlegające spłatom są ujmowane jako zmiana wielkości szacunkowych. Oznacza to, że spłata dotacji odnoszona jest w pierwszej kolejności na nierozliczone saldo przychodów przyszłych okresów. Pozostała część odnoszona jest w koszty bieżącego okresu. Standard nie rozstrzyga zagadnienia dotacji unijnych. Spółka traktuje dotacje unijne na równi z dotacjami rządowymi.

- Umowy o usługi budowlane

Umowy o usługi budowlane obejmują indywidualnie zawarte umowy o budowę składnika aktywów lub zespołu aktywów, pozostających ze sobą w ścisłym związku lub zależności z uwagi na projekt, technologię i spełniane funkcje lub ostateczne przeznaczenie bądź wykorzystanie.

W szczególności obejmują one dostawy kompleksów ścianowych, pionowe i poziome roboty górnicze oraz dostawę maszyn i urządzeń, takich jak przenośniki, kombajny o dużym stopniu dostosowania do wymagań klienta oraz obudowy zmechanizowane.

Większość umów jest zawieranych w cenach stałych i są rozliczane metodą stopnia zaawansowania umowy.

Stopień zaawansowania realizacji umowy wylicza się jako procentowo wyrażony iloraz kosztów faktycznie poniesionych, udokumentowanych właściwymi dokumentami księgowymi oraz szacowanych, łącznych kosztów umowy.

Przychody całkowite z umowy zawierają początkową kwotę przychodów ustaloną w umowie oraz zmiany dokonywane w trakcie trwania umowy, roszczenia oraz premie.

Zmiany w przychodach z umowy są uwzględniane jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że zostaną zaakceptowane przez odbiorcę usług oraz że możliwe jest wiarygodne ustalenie ich wartości. Przychody z umów wycenia się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty. Na całkowity koszt umowy składają się koszty odnoszące się bezpośrednio do konkretnej umowy, koszty ogólnie powiązane z działalnością wynikającą z umowy, a które mogą być przyporządkowane do konkretnej umowy oraz inne koszty, którymi zgodnie z warunkami umowy można obciążyć odbiorcę usług. Okresowo, nie rzadziej jednak niż na dzień sprawozdawczy, dokonuje się przeglądu i aktualizacji całkowitych kosztów i przychodów z tytułu realizacji umowy oraz zawsze, w przypadku istotnych zmian w szacunkach przychodów lub kosztów realizacji umowy. Skutki zmian szacunków przychodów i kosztów związanych z umową oraz skutki zmian szacunków w wyniku umowy ujmuje się jako zmianę wartości szacunkowej. Zmienione szacunki stosuje się do określenia wysokości przychodów i kosztów ujętych w wyniku w okresie sprawozdawczym, w którym nastąpiła zmiana oraz w okresach następnym. Przychód na koniec okresu sprawozdawczego ustala się proporcjonalnie do stopnia zaawansowania realizacji umowy, po odliczeniu przychodów, które wpłynęły na wynik finansowy w poprzednich okresach sprawozdawczych.

Jeżeli oszacowane całkowite i ostateczne przychody i koszty dotyczące realizowanej umowy o usługę budowlaną wskazują na stratę, to w tym przypadku na całość straty tworzy się rezerwę w ciężar kosztów.

Przychody z realizowanych kontraktów wykazywane są w odniesieniu do stopnia realizacji umowy, a powstałe różnice z wyceny ujmowane są następująco:

- nadwyżka ustalonych z wyceny narastająco przychodów nad sumą ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) zarachowywana jest w pozycji krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych czynnych i prezentowana w aktywach w pozycji „Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane”.

- nadwyżka ujętych strat i należności uwarunkowanych wykonaniem umowy (częściowe przychody fakturowane) nad ustalonymi z wyceny narastająco przychodami prezentowana jest w pasywach w pozycji – „Pozostałe zobowiązania”.

8.2. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej.

8.2.1. Zmiana polityki rachunkowości

Zarząd Emitenta podjął decyzję o zmianie polityki rachunkowości w zakresie wyceny udziałów i akcji w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych oraz udziałów i akcji spółek zakwalifikowanych jako długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Udziały te w latach ubiegłych wyceniane były w cenie nabycia.

Od dnia 01.01.2017r. Spółka w swoim jednostkowym sprawozdaniu finansowym ujmuje wskazane aktywa zgodnie z MSR 39, tj. w wartości godziwej, powiększonej o koszty transakcji, które mogą być bezpośrednio przypisane do nabycia składnika aktywów

finansowych. W przypadku braku notowań giełdowych na aktywnym rynku i braku możliwości wiarygodnego określenia ich wartości godziwej metodami alternatywnymi, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży wyceniane są w cenie nabycia skorygowanej o odpis z tytułu utraty wartości. Dodatnią i ujemną różnicę pomiędzy wartością godziwą aktywów dostępnych do sprzedaży (jeśli istnieje cena rynkowa ustalona na aktywnym rynku regulowanym albo których wartość godziwa może być ustalona w inny wiarygodny sposób), a ich ceną nabycia ujmuje się w innych całkowitych dochodach. Spadek wartości aktywów dostępnych do sprzedaży spowodowany utratą wartości ujmuje się jako koszt.

W ocenie Zarządu Emitenta, wartość udziałów w jednostkach zależnych, wspólnych przedsięwzięciach i jednostkach stowarzyszonych wycenionych według ceny nabycia nie prezentuje w pełni ich bieżącej wartości, a tym samym nie odzwierciedla w pełni sytuacji finansowej Emitenta.

Ze względu na istotną różnicę pomiędzy wartością tych aktywów finansowych wycenionych w cenie nabycia, a ich wartością godziwą, Zarząd Emitenta podjął decyzję o zmianie zasad rachunkowości w tym zakresie.

Zdaniem Zarządu Emitenta, zaimplementowana zmiana powoduje, iż jednostkowe sprawozdania finansowe zawierają bardziej wiarygodne i przydatne informacje dla oceny sytuacji finansowej Emitenta.

W związku z powyższym, dokonano przekształcenia danych porównawczych dla jednostkowego sprawozdania finansowego KOPEX S.A. W wyniku przekształcenia danych porównawczych zmianie uległy następujące pozycje aktywów i kapitału własnego:

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 01.01.2016r.:

Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe: +248 728 tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny: +248 728 tys. zł

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień 31.12.2016r.:

Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe: +260 759 tys. zł
Kapitał z aktualizacji wyceny: +260 759 tys. zł

Zmiana Polityki rachunkowości nie miała wpływu na zysk (stratę) netto podstawowy i rozwodniony na jedną akcję zwykłą.

8.2.2. Zmiany do MSSF

Zasady (polityki) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzaniu sprawozdania finansowego Spółki za rok zakończony 31 grudnia 2016 roku, za wyjątkiem przedstawionych poniżej. Poniższe zmiany do MSSF, zostały zastosowane w niniejszym sprawozdaniu finansowym zgodnie z ich datą wejścia w życie, jednak nie miały one istotnego wpływu na zaprezentowane i ujawnione informacje finansowe lub nie miały zastosowania do transakcji zawieranych przez Spółkę:

- Zmiany do MSR 12 - Ujmowanie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do niezrealizowanych strat

Zmiany doprecyzowują kwestie związane z powstawaniem ujemnych różnic przejściowych w przypadku instrumentów dłużnych wycenianych według wartości godziwej, oszacowaniem prawdopodobnego przyszłego dochodu do opodatkowania oraz oceną, czy wypracowany dochód pozwoli na zrealizowanie ujemnych różnic przejściowych. Zmiany mają zastosowanie retrospektywne.

- Zmiany do MSR 7 Inicjatywa dotycząca ujawniania informacji

Zmiany zobowiązują jednostkę do ujawnienia informacji, które umożliwiają użytkownikom sprawozdań finansowych ocenę zmian zobowiązań wynikających z działalności finansowej. Nie jest wymagane przedstawienie informacji porównawczych za poprzednie okresy.

- Zmiany MSSF 12 Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016

Zmiany doprecyzowują, że wymogi określone w standardzie mają zastosowanie także do udziałów jednostki w jednostkach zależnych, wspólnych ustaleniach umownych (tj. wspólnych działaniach lub wspólnych przedsięwzięciach), jednostkach

stowarzyszonych lub jednostkach strukturyzowanych niepodlegających konsolidacji, które zostały sklasyfikowane (lub włączone do grupy do zbycia, która została sklasyfikowana) jako przeznaczone do sprzedaży lub jako działalność zaniechana zgodnie z MSSF 5 Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży oraz działalność zaniechana.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie żadnego innego standardu, interpretacji lub zmiany, które zostały opublikowane, lecz dotychczas nie weszły w życie w świetle przepisów Unii Europejskiej.

8.3. Nowe standardy i interpretacje, które zostały opublikowane, a nie weszły jeszcze w życie

Następujące standardy i interpretacje zostały opublikowane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości, jednak nie weszły jeszcze w życie:

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe (opublikowano dnia 24 lipca 2014 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe (opublikowano dnia 30 stycznia 2014 roku) – zgodnie z decyzją Komisji Europejskiej proces zatwierdzenia standardu w wersji wstępnej nie zostanie zainicjowany przed ukazaniem się standardu w wersji ostatecznej - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2016 roku lub później,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 28 maja 2014 roku), obejmujący zmiany do MSSF 15 Data wejścia w życie MSSF 15 (opublikowano dnia 11 września 2015 roku) – mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 Transakcje sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem (opublikowano dnia 11 września 2014 roku) – prace prowadzące do zatwierdzenia niniejszych zmian zostały przez UE odłożone bezterminowo - termin wejścia w życie został odroczony przez RMSR na czas nieokreślony,
- MSSF 16 Leasing (opublikowano dnia 13 stycznia 2016 roku) - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później. Spółka nie przewiduje istotnego wpływu nowego standardu na sprawozdanie finansowe,
- Zmiany do MSSF 4 Stosowanie MSSF 9 Instrumenty finansowe łącznie z MSSF 4 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano 12 września 2016 roku) - mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Wyjaśnienia do MSSF 15 Przychody z umów z klientami (opublikowano dnia 12 kwietnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 2 Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji (opublikowano dnia 20 czerwca 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 1 Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy będące częścią Zmian wynikających z przeglądu MSSF 2014-2016 (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej i zaliczki (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mająca zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- Zmiany do MSR 40: Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnej (opublikowano dnia 8 grudnia 2016 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później,
- MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe (opublikowano dnia 18 maja 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2021 roku lub później,

- KIMSF 23 Niepewność związana z ujmowaniem podatku dochodowego (opublikowano dnia 7 czerwca 2017 roku) - do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzony przez UE - mający zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSSF 9 Kontrakty z cechami przedpłat z ujemną rekompensatą (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 28 Udziały długoterminowe w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach (opublikowano dnia 12 października 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany wynikające z przeglądu MSSF 2015-2017 (opublikowano dnia 12 grudnia 2017 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do MSR 19 Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu (opublikowano dnia 7 lutego 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku lub później,
- Zmiany do Odniesień do Założeń Konceptyjnych zawartych w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej (opublikowano dnia 29 marca 2018 roku) – do dnia zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego niezatwierdzone przez UE – mające zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2020 roku lub później.

Daty wejścia w życie są datami wynikającymi z treści standardów ogłoszonych przez Radę ds. Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej. Daty stosowania standardów w Unii Europejskiej mogą różnić się od dat stosowania wynikających z treści standardów i są ogłaszane w momencie zatwierdzenia do stosowania przez Unię Europejską.

8.3.1. Wdrożenie MSSF 15

Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 15 Przychody z umów z klientami („MSSF 15”), który został wydany w maju 2014 roku, a następnie zmieniony w kwietniu 2016 roku ustanawia tzw. Model Pięciu Kroków rozpoznawania przychodów wynikających z umów z klientami. Zgodnie z MSSF 15 przychody ujmuje się w kwocie wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem jednostki – przysługuje jej w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług klientowi. Nowy standard zastąpi wszystkie dotychczasowe wymogi dotyczące ujmowania przychodów zgodnie z MSSF. Standard ma zastosowanie w odniesieniu do rocznych okresów sprawozdawczych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku i później.

Spółka planuje zastosować MSSF 15 od dnia wejścia w życie standardu, z zastosowaniem zmodyfikowanej metody retrospektywnej. Spółka prowadzi działalność w obszarze produkcji i sprzedaży maszyn.

- Sprzedaż towarów

Spółka ocenia, że wpływ przyjęcia MSSF 15 na ujmowanie przychodów oraz wyniki finansowe Spółki z tytułu takich umów nie będzie istotny. Przychód będzie rozpoznawany w określonym momencie, tj. gdy klient uzyska kontrolę nad towarem.

W ramach oceny wpływu wprowadzenia MSSF 15, Spółka rozważyła m.in. następujące aspekty:

- a) Wynagrodzenie zmienne - Niektóre umowy z klientami zawierają kwoty zmienne wynagrodzenia w związku z udzielaniem upustów, rabatów, nakładaniem kar. Zgodnie z MSSF 15, jeśli wynagrodzenie określone w umowie obejmuje kwotę zmienną, jednostka oszacowuje kwotę wynagrodzenia, do którego będzie uprawniona w zamian za przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta i zalicza do ceny transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego wyłącznie w takim zakresie, w jakim istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części kwoty wcześniej ujętych skumulowanych przychodów w momencie, kiedy ustanie niepewność co do wysokości wynagrodzenia zmiennego.
- b) Gwarancje - Spółka udziela gwarancji na sprzedawane towary. Zazwyczaj gwarancje stanowią zapewnienie klienta, że dany produkt jest zgodny z ustaloną przez strony specyfikacją i nie stanowią dodatkowej usługi. W konsekwencji, większość istniejących gwarancji będzie dalej ujmowana zgodnie z MSR 37 Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe.
- c) Sprzedaż pakietu dóbr i usług lub pakietu kilku usług, świadczonych w różnym okresie - Zgodnie z MSSF 15, cenę transakcyjną przypisuje się do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia na podstawie proporcjonalnej indywidualnej ceny sprzedaży. Spółka ocenia, że w wyniku przyjęcia MSSF 15 przypisanie ceny transakcyjnej do dóbr i usług w ramach pakietu, a w konsekwencji ujęcie przychodu, nie ulegnie istotnej zmianie. Umowy z klientami, zawierane przez spółkę są konstruowane w oparciu o fakt iż jej przedmiot jest dostosowywany do indywidualnego zapotrzebowania zamawiającego, a także ma charakter nieodwołalny. W konsekwencji Spółka przenosi kontrolę i tym samym spełnia zobowiązanie do wykonania

świadczenia w miarę upływu czasu. A zatem zgodnie z MSSF 15, Spółka będzie kontynuowała ujmowanie przychodów ze sprzedaży usług w miarę upływu czasu. Spółka rozpoznaje przychody zgodnie z metodą stopnia zaawansowania, w korespondencji z pozycją „Aktywa z tytułu umów o usługi budowlane”. Zgodnie z MSSF 15, jeśli jednostka spełnia zobowiązanie, dokonując przekazania dóbr lub usług klientowi, zanim klient zapłaci wynagrodzenie lub przed terminem jego wymagalności, jednostka przedstawia umowę jako składnik aktywów z tytułu umowy, z wyłączeniem wszelkich kwot przedstawianych jako należności.

- d) Zaliczki otrzymane od klientów - Spółka prezentuje zaliczki otrzymane od klientów w pozycji „Pozostałe zobowiązania niefinansowe”. Zgodnie z obecną polityką (zasadami) rachunkowości Spółka nie ujmuje kosztów z tytułu odsetek od otrzymanych zaliczek, w tym długoterminowych. Zgodnie z MSSF 15, Spółka ocenia czy umowa zawiera istotny element finansowania. Spółka zdecydowała się skorzystać z praktycznego rozwiązania, zgodnie z którym nie koryguje przyzręczonej kwoty wynagrodzenia o wpływ istotnego elementu finansowania, jeśli w momencie zawarcia umowy oczekuje, że okres od momentu przekazania przyzręczonego dobra lub usługi klientowi do momentu zapłaty za dobro lub usługę przez klienta wyniesie nie więcej niż jeden rok. Dlatego też, dla krótkoterminowych zaliczek Spółka nie będzie wydzielala istotnego elementu finansowania. W przypadku umów z klientami, dla których okres pomiędzy przekazaniem przyzręczonego dobra lub usługi klientowi a momentem zapłaty za dobro lub usługę przekracza jeden rok Spółka ocenia, że umowy zawierają istotny element finansowania. W Spółce sytuacje takie nie występują, w związku z czym wpływ przyjęcia MSSF 15 w tym względzie będzie nieistotny.
- e) Wymogi w zakresie prezentacji i ujawniania informacji - MSSF 15 wprowadza nowe wymogi w zakresie prezentacji i ujawnień. Spółka ocenia, że wpływ niektórych z tych ujawnień będzie istotny. W szczególności Spółka oczekuje dodatkowych ujawnień dotyczących znaczących osądów i zmian tych osądów. Dodatkowo, zgodnie z wymogami MSSF 15, Spółka przedstawia ujęte przychody z tytułu umów z klientami w podziale na kategorie, które odzwierciedlają sposób, w jaki czynniki ekonomiczne wpływają na charakter, kwotę, termin płatności oraz niepewność przychodów i przepływów pieniężnych. Spółka ujawnia ponadto wystarczające informacje, które umożliwią użytkownikom sprawozdań finansowych zrozumienie powiązania między ujawnieniem przychodów w podziale na kategorie a informacjami o przychodach, które jednostka ujawnia dla każdego segmentu sprawozdawczego, jeżeli stosuje MSSF 8 Segmenty operacyjne.
- Podsumowując. Spółka oczekuje że wprowadzenie MSSF 15 nie będzie miało istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

8.3.2. Wdrożenie MSSF 9

Spółka planuje zastosować MSSF 9 od dnia wejścia w życie standardu, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Spółka przeprowadziła szczegółową ocenę wpływu wprowadzenia MSSF 9 na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych. Niniejsza ocena jest oparta na aktualnie dostępnych informacjach i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania racjonalnych i możliwych do udokumentowania dodatkowych informacji w okresie, kiedy Spółka zastosuje MSSF 9 po raz pierwszy.

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu wprowadzenia MSSF 9 na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitał własny, w tym również skutków zastosowania MSSF 9 w zakresie utraty wartości. Spółka przeanalizowała ryzyko kredytowe przy użyciu uproszczonego modelu i nie spodziewa się zmiany wysokości odpisów z tytułu utraty wartości, tym samym bez wpływu na kapitał własny. Ponadto, w wyniku zastosowania MSSF 9, zmieni się klasyfikacja niektórych instrumentów finansowych.

Klasyfikacja i wycena

Spółka nie spodziewa się istotnego wpływu na sprawozdanie z sytuacji finansowej oraz kapitały własne, w związku z zastosowaniem MSSF 9 w obszarze klasyfikacji i wyceny. Oczekuje się, że wszystkie aktywa finansowe wyceniane dotychczas w wartości godziwej, dalej pozostaną wyceniane w wartości godziwej.

Spółka skorzysta z możliwości wyboru i w przypadku akcji i udziałów w spółkach w jednostkach zależnych, współzależnych i stowarzyszonych, będzie ujmować ich późniejsze zmiany wartości godziwej przez inne całkowite dochody, w związku z czym zastosowanie MSSF 9 nie powinno mieć istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe Spółki.

Należności handlowe są utrzymywane dla uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, a Spółka nie sprzedaje należności handlowych w ramach faktoringu – będą one nadal wyceniane w zamortyzowanym koszcie przez wynik finansowy. Spółka korzysta z praktycznego zwolnienia i dla należności handlowych poniżej 12 miesięcy nie identyfikuje istotnych elementów finansowania.

Utrata wartości

Zgodnie z MSSF 9 jednostka wycenia odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej 12-miesięcznym oczekiwanym stratom kredytowym bądź oczekiwanym stratom kredytowym w okresie życia instrumentu finansowego.

W przypadku należności z tytułu dostaw i usług, Spółka zastosuje uproszczone podejście i wyceni odpis na oczekiwane straty kredytowe w kwocie równej oczekiwanym stratom kredytowym w całym okresie życia.

Spółka ocenia, że w związku z charakterem należności z tytułu dostaw i usług, odpis z tytułu utraty wartości nie powinien ulec zmianie w związku z wdrożeniem MSSF 9.

8.3.3. Wdrożenie MSSF 16

W styczniu 2016 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości wydała Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej 16 Leasing („MSSF 16”), który zastąpił MSR 17 Leasing, KIMSF 4 Ustalenie, czy umowa zawiera leasing, SKI 15 Leasing operacyjny – specjalne oferty promocyjne oraz SKI 27 Ocena istoty transakcji wykorzystujących formę leasingu. MSSF 16 określa zasady ujmowania dotyczące leasingu w zakresie wyceny, prezentacji i ujawniania informacji.

MSSF 16 wprowadza jednolity model rachunkowości leasingobiorcy i wymaga, aby leasingobiorca ujmował aktywa i zobowiązania wynikające z każdego leasingu z okresem przekraczającym 12 miesięcy, chyba że bazowy składnik aktywów ma niską wartość. W dacie rozpoczęcia leasingobiorca ujmuje składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania bazowego składnika aktywów oraz zobowiązanie z tytułu leasingu, które odzwierciedla jego obowiązek dokonywania opłat leasingowych.

Leasingobiorca odrębnie ujmuje amortyzację składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania i odsetki od zobowiązania z tytułu leasingu.

Leasingobiorca aktualizuje wycenę zobowiązania z tytułu leasingu po wystąpieniu określonych zdarzeń (np. zmiany w odniesieniu do okresu leasingu, zmiany w przyszłych opłatach leasingowych wynikającej ze zmiany w indeksie lub stawce stosowanej do ustalenia tych opłat). Co do zasady, leasingobiorca ujmuje aktualizację wyceny zobowiązania z tytułu leasingu jako korektę wartości składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania.

Spółka jest leasingobiorcą na podstawie umowy leasingu finansowego, co szerzej opisano w nocie 21. Nie jest natomiast stroną umowy leasingu operacyjnego.

Rachunkowość leasingodawcy zgodnie z MSSF 16 pozostaje zasadniczo niezmienną względem obecnej rachunkowości zgodnie z MSR 17. Leasingodawca dalej będzie ujmował wszystkie umowy leasingowe z zastosowaniem tych samych zasad klasyfikacji co w przypadku MSR 17, różniąc leasing operacyjny i leasing finansowy.

MSSF 16 wymaga, zarówno od leasingobiorcy jak i od leasingodawcy, dokonywania szerszych ujawnień niż w przypadku MSR 17.

Leasingobiorca ma prawo wyboru pełnego bądź zmodyfikowanego podejścia retrospektywnego, a przepisy przejściowe przewidują pewne praktyczne rozwiązania.

MSSF 16 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2019 roku i później. Wcześniejsze zastosowanie jest dozwolone w przypadku jednostek, które stosują MSSF 15 od daty lub przed datą pierwszego zastosowania MSSF 16. Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie MSSF 16.

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd jest w trakcie oceny wpływu wprowadzenia MSSF 16 na stosowane przez Grupę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Grupy lub jej wyników finansowych.

8.3.4. Wdrożenie pozostałych standardów i interpretacji

Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji Zarząd nie zakończył jeszcze prac nad oceną wpływu wprowadzenia pozostałych standardów oraz interpretacji na stosowane przez Spółkę zasady (politykę) rachunkowości w odniesieniu do działalności Spółki lub jej wyników finansowych.

9. Segmenty operacyjne

W dniu 27 czerwca 2017 roku FAMUR S.A. objęła kontrolę nad KOPEX S.A. w wyniku czego w Grupie Kapitałowej Emitenta powstały nowe, w stosunku do dnia 31 grudnia 2016, segmenty branżowe. Nowy układ segmentowy został dostosowany do układu segmentowego Spółki Dominującej - FAMUR S.A. Spółka odpowiednio przekształciła dane porównawcze.

Głównymi produktami Spółki są maszyny i urządzenia wchodzące w skład kompleksu ścianowego, kombajny chodnikowe, przenośniki taśmowe wraz z wyposażeniem uzupełniającym, które wchodzi w skład segmentu Underground oraz urządzenia przeładunkowe i dźwignice, które wraz z usługą kompleksowej budowy górniczych wyciągów szybowych tworzą segment Surface. Spółka wyodrębniła nowy segment: Usługi Górnicze. Poniżej przedstawiono charakterystykę poszczególnych segmentów.

Segment Underground

Obejmuje produkcję i świadczenie usług związanych z poniższymi produktami:

- Kompleksy ścianowy.
- Kompleksy chodnikowe
- Systemy transportu.

Segment Surface

Obejmuje:

- Roboty dołowe polegające na montażu maszyn i urządzeń oraz kompleksowej budowie górniczych wyciągów szybowych
- Produkcję i świadczenie usług w zakresie urządzeń przeładunkowych i dźwignic.
- Świadczenie usług projektowych, budowlanych i konstrukcyjnych w zakresie szeroko rozumianego przemysłu górniczego.

Usługi Górnicze

Obejmują:

- Usługi wykonawcze budownictwa górniczego, w tym:
 - głębianie nowych szybów z powierzchni i z poziomów,
 - pogłębianie istniejących szybów z powierzchni i z poziomów,
 - wyposażenie szybów w zbrojenie szybowe, urządzenia przyszybowe, rurociągi, kable
 - kompleksowe modernizacje górniczych wyciągów szybowych,
 - wykonawstwo zbiorników urobku i zbiorników retencyjnych,
 - roboty remontowe obudowy szybowej i wlotów, wyposażenia szybów, zbiorników urobkowych.
 - drażnienie wyrobisk kamiennych i kamiennie-węglowych.
- Usługi projektowe budownictwa górniczego, w tym: dokumentacja koncepcyjna oraz projektowa (techniczna, technologiczna, wykonawcza, powykonawcza)
- Usługi wiertnicze, w tym wiercenia powierzchniowe oraz wiercenia podziemne.
- Obrót węglem

Grupa Kapitałowa Emitenta działa w wielu obszarach geograficznych, dlatego kierownictwo jednostki uznało za konieczne uzupełnienie zaprezentowanych przychodów ze sprzedaży w poszczególnych obszarach geograficznych, z uwagi na fakt złożoności aktywności terytorialnej. Poniższe tablice przedstawiają informacje o skonsolidowanych segmentach operacyjnych w podziale branżowym oraz w ujęciu geograficznym.

INFORMACJE O SEGMENTACH OPERACYJNYCH W PODZIALE BRANŻOWYM

	UNDERGROUND		SURFACE		USŁUGI GÓRNICZE		RAZEM	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA								
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW	367 238	336 095	11 302	64 355	67 723	82 344	446 263	482 794
KOSZTY SPRZEDANYCH PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW	293 300	411 345	11 569	62 026	61 518	74 853	366 387	548 224
WYNIK SEGMENTU - WYNIK BRUTTO NA SPRZEDAŻY	73 938	-75 250	-267	2 329	6 205	7 491	79 876	-65 430
KOSZTY SPRZEDAŻY	15 111	12 646	22	3 701	820	675	15 953	17 022
KOSZTY OGÓLNEGO ZARZĄDU	44 758	38 190	1 055	1 348	3 283	5 428	49 096	44 966
WYNIK SEGMENTU - WYNIK NA SPRZEDAŻY	14 069	-126 086	-1 344	-2 720	2 102	1 388	14 827	-127 418

INFORMACJE O PRZYCHODACH W UJĘCIU GEOGRAFICZNYM

	UNDERGROUND		SURFACE		USŁUGI GÓRNICZE		RAZEM	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
POLSKA	212 707	288 447	11 302	56 709	169	-	224 178	345 156
ROSJA I WNP	17 186	31 107	-	-	-	-	17 186	31 107
UNIA EUROPEJSKA	11 062	15 588	-	-	67 554	82 344	78 616	97 932
POZOSTAŁE KRAJE EUROPEJSKIE	1 266	2 635	-	7 646	-	-	1 266	10 281
POZOSTAŁE	125 017	-1 682	-	-	-	-	125 017	-1 682
RAZEM	367 238	336 095	11 302	64 355	67 723	82 344	446 263	482 794

Informacja na temat głównych zewnętrznych klientów, od których przychody przekraczają 10% lub więcej łącznych przychodów Emitenta, tj. 44.626 tys. zł. lub więcej.

W okresie 2017 roku kryterium ilościowe, określające klienta głównego zostało osiągnięte z trzema kontrahentami. Przychody z pierwszym kontrahentem w wysokości 122.246 tys. zł, zrealizowane zostały w segmencie UNDERGROUND; brak jest z powyższym odbiorcą powiązania kapitałowego z KOPEX S.A. Przychody z drugim kontrahentem w wysokości 88.819 tys. zł, zrealizowane zostały w segmencie UNDERGROUND; z powyższym odbiorcą występuje powiązanie kapitałowe z KOPEX S.A. Przychody z trzecim kontrahentem w wysokości 63.233 tys. zł, zrealizowane zostały w segmencie UNDERGROUND; brak jest z powyższym odbiorcą powiązania kapitałowego z KOPEX S.A.

Największymi dostawcami Emitenta w roku 2017 w segmencie UNDERGROUND oraz USŁUG GÓRNICZYCH są spółki działające na rynku krajowym.

Udział jednego z dostawców przekroczył 10% udziału w przychodach ze sprzedaży KOPEX S.A. w 2017 roku. Kontrahentem tym była Spółka działająca w segmencie sprzedaży UNDERGROUND, której udział w sprzedaży wyniósł 29,7%; powyższy dostawca jest spółką powiązaną kapitałowo z KOPEX S.A.

Aktywa trwałe (inne niż instrumenty finansowe, aktywa z tytułu podatku odroczonego, aktywa z tytułu świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia oraz prawa wynikające z umów ubezpieczeniowych) Emitenta w 100,0% zlokalizowane są w Polsce.

10. Przychody i koszty

10.1. Koszty według rodzaju

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
amortyzacja	79 415	143 926
zużycie materiałów i energii	145 011	136 120
usługi obce	75 026	86 391
podatki i opłaty	5 300	5 542
wynagrodzenia	58 195	109 146
ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	14 500	23 973
pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	7 952	6 789
Koszty według rodzaju, razem	385 399	511 887
Zmiana stanu zapasów produktów i rozliczeń międzyokresowych	6 062	11 252
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki (wartość ujemna)	28 347	44 279
Koszty sprzedaży (wartość ujemna)	15 953	17 022
Koszty ogólnego zarządu (wartość ujemna)	49 096	44 966
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	298 065	416 872
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	68 322	131 352
Koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów	366 387	548 224

10.2. Umowy o usługi budowlane

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Kwoty przychodów z tytułu umów ujętych jako przychody za dany okres	207 176	33 422
Łączna kwota poniesionych kosztów i ujętych zysków (pomniejszony o ujęte straty) na dzień bilansowy	5 181	117 182
Kwota otrzymanych zaliczek	-	187 667
Kwota brutto należna od zamawiającego z tytułu prac wykonanych z umowy, jako aktywa	5 181	70 610

10.3. Pozostałe przychody

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Rozwiązanie odpisów na należności z lat poprzednich	41 254	-
Rozwiązanie rezerw z lat poprzednich	11 151	-
Dywidendy	7 024	110 887
Dotacje	3 791	1 189
Umorzone zobowiązania	1 081	1 869
Odszkodowania, kary i koszty sądowe	895	2 117
Nadwyżki inwentaryzacyjne	218	1 113

Pozostałe	1 395	1 256
Razem	66 809	118 431

W 2017 roku Spółka rozwiązała odpisy aktualizujące należności w łącznej kwocie 41 254 tys. zł, głównie dotyczące należności od kontrahenta AO Ugolnaja Kompania Siewiernyj Kuzbas, w związku z dokonaną zapłatą. Pozostałą część odpisu aktualizującego wykorzystano w związku z poniesionymi kosztami związanymi z podpisaniem ugody sądowej oraz aneksu do umowy.

10.4. Pozostałe koszty

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Złomowanie składników majątku obrotowego	5 753	6 853
Koszty restrukturyzacji-koszty doradców, rezerwy oraz wypłata odszkodowań dla pracowników	5 711	28 036
Niedobory inwentaryzacyjne	1 675	889
Kary, koszty sądowe, odszkodowania	1 287	2 078
Utworzenie rezerw	-	28 837
Utworzone odpisy z tytułu aktualizacji aktywów finansowych	-	138 211
Koszty zaniechanych prac rozwojowych i produkcji	-	3 420
Pozostałe	1 144	1 267
Razem	15 570	209 591

10.5. Pozostałe zyski (straty)

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Różnice kursowe (za wyjątkiem dotyczących kredytów i pożyczek)	6 150	1 352
Wynik ze sprzedaży i likwidacji środków trwałych	3 670	640
Wycena transakcji walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	1 145	368
Aktualizacja wartości inwestycji (wycena pożyczek, rozrachunków długoterminowych, akcji)	56	724
Wynik ze sprzedaży aktywów finansowych (akcji, obligacji)	-1 653	-4 100
Wynik na sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	-4 102
Wynik na transakcjach walutowych (dla których nie prowadzi się rachunkowości zabezpieczeń)	-	-226
Razem	9 368	-5 344

10.6. (Odpisy) / Rozwiązanie odpisów na aktywa niefinansowe

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Odpisy na zapasy	-3 792	-40 938
Odpisy aktualizujące na środki trwałe	-407	-104 702
Odpisy aktualizujące na udziały i akcje	1 362	-174 723
Odpisy aktualizujące na prace rozwojowe	-	-70 604
Odpisy aktualizujące na pozostałe wartości niematerialne	-	-8 642
Odpisy aktualizujące na nieruchomości inwestycyjne	-	-48 351
Razem	-2 837	-447 960

10.7. Przychody finansowe

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Odsetki od należności i inne	1 891	898
Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe	1 799	-
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności odsetkowe	1 275	-
Odsetki z tytułu leasingu	1 192	1 842
Rozwiązanie odpisów aktualizujących należności z tytułu udzielonych pożyczek	804	-
Odsetki z tytułu udzielonych pożyczek	35	3 960
Pozostałe	137	447
Razem	7 133	7 147

Rozwiązanie rezerw na koszty finansowe związane było z wygaśnięciem części poręczeń i gwarancji udzielonych przez Grupę za spółkę Famago Sp. z o.o. w upadłości.

10.8. Koszty finansowe

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Odsetki od kredytów i pożyczek	12 398	10 180
Odsetki z tytułu leasingu	488	1 255
Odsetki pozostałe	324	7 627
Koszty dotyczące poręczeń i gwarancji finansowych	105	19 805
Odpisy aktualizujące należności z tytułu udzielonych pożyczek	-	106 464
Utworzenie rezerw na koszty finansowe	-	7 759
Różnice kursowe dotyczące kredytów i pożyczek	-	2 614
Transakcje walutowe zabezpieczające spłatę kredytów i pożyczek	-	1 249
Pozostałe	316	463
Razem	13 631	157 416

11. Podatek dochodowy

11.1. Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	66 099	-822 151
Podatek wyliczony według stawki 19%	12 559	-156 209
Efekt zastosowania stawek podatkowych stosowanych w innych krajach	160	-152
Dochody niepodlegające opodatkowaniu	-17 825	-26 173
Koszty niestanowiące kosztów uzyskania przychodów	6 796	101 155
Odpis aktualizujący wartość aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-4 575	145 874
Straty podatkowe, z tytułu których nie rozpoznano aktywów z tytułu podatku odroczonego	-	7 729
Korekty w odniesieniu do podatku z lat ubiegłych	2 630	1 469
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego, z tego:	-255	73 693
podatek bieżący	-	858
podatek odroczoney	-255	72 835

11.2. Odroczoney podatek dochodowy

Stan aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, razem, w tym:

	31.12.2017	31.12.2016
	4 750	10 580
a) odniesionych na wynik finansowy	5 145	10 438
straty podatkowe	87 350	68 108
różnice amortyzacji	31 856	17 189
odpisy aktualizujące wartość aktywów	19 070	29 822
inwestycyjna ulga podatkowa	8 927	8 902
rozliczenia międzyokresowe bierne i rezerwy	4 842	9 387
odsetki	1 107	296
koszty dotyczące umów o usługi budowlane	737	4 961
ujemne różnice kursowe	678	524
niezapłacone zobowiązania	83	264
aktualizacja wyceny aktywów i zobowiązań	28	286
ujemne różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	1	199
odpis z tytułu trwałej utraty wartości aktywa na odroczoney podatek dochodowy	-150 447	-145 874
pozostałe	913	16 374
b) odniesionych na całkowite dochody	-395	142
wycena aktuarialna	-395	142

Stan rezerwy na podatek odroczony na koniec okresu, razem, w tym:	5 294	10 843
a) odniesionej na wynik finansowy	5 294	10 843
niezafakturowane przychody	2 943	
aktywa z tyt. umów o usługi budowlane	984	9 055
dodatnie różnic kursowe	874	930
dodatnie różnice przejściowe dotyczące oddziałów zagranicznych	544	462
Odsetki	-	284
nieotrzymane kary	4	137
aktualizacja wartości aktywów	-55	-54
różnice na amortyzacji	-	29
b) odniesionej na kapitał własny	-	-

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywo na podatek odroczony	4 750	10 580
Rezerwa na podatek odroczony	5 294	10 843
Nadwyżka rezerwy nad aktywem	544	263

12. Zysk przypadający na jedną akcję

Zysk podstawowy przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za okres przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji występujących w ciągu okresu, po skorygowaniu o liczbę akcji odkupionych.

W dniu 26.06.2017 r. Emitent złożył zlecenia sprzedaży na rzecz FAMUR S.A. (Kupujący) 276.500 szt. akcji własnych Kopex S.A., stanowiących 0,37% kapitału zakładowego Emitenta i uprawniających do wykonywania 276.500 głosów na walnym zgromadzeniu Emitenta. Zlecenie sprzedaży zostało wykonane w drodze transakcji pakietowej, na sesji giełdowej w dniu 26 czerwca 2017 r. (z terminem realizacji następnego dnia roboczego, tj. 27 czerwca 2017 r.).

Dla wyliczenia zysku na akcję za okres od 1 stycznia 2017r. do 31 grudnia 2017r. przyjęto średnią ważoną liczbę akcji zwykłych występujących w ciągu tego okresu, czyli 74.195.052 sztuk akcji.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego zysku na jedną akcję.

	od 01.01.2017 do 31.12.2017	od 01.01.2016 do 31.12.2016
Zysk (Strata) netto	66 354	-895 844
Średnia ważona liczba akcji	74 195 052	74 056 038
Zysk (strata) netto na jedną akcję zwykłą (w zł)	0,89	-12,10

13. Wartości niematerialne

Za rok 2017	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Ogółem wartości niematerialne
Wartość brutto na początek okresu	129 584	7 620	28 554	541	1 411	167 710
Umorzenie z łącznymi stratami z tytułu utraty wartości	-117 832	-7 508	-25 842	-541	-1 411	-153 134
Wartość netto na początek okresu	11 752	112	2 712	-	-	14 576
Reklasyfikacja	-26	-112	6	-	-	-132
Amortyzacja	-11 509	-	-2 696	-	-	-14 205
Wartość netto na koniec okresu	217	-	22	-	-	239

Okresy użytkowania wartości niematerialnych są określone.

Za rok 2016	koszty zakończonych prac rozwojowych	koszty prac rozwojowych w trakcie realizacji	nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości	inne wartości niematerialne	wartości niematerialne w trakcie realizacji	Ogółem wartości niematerialne
Wartość brutto na początek okresu	139 334	19 269	27 322	2 111	640	188 676
Umorzenie z łącznymi stratami z tytułu utraty wartości	-46 841	-11 693	-12 002	-1 550	-	-72 086
Wartość netto na początek okresu	92 493	7 576	15 320	561	640	116 590
Zwiększenia	-	20	-	-	2 283	2 303
Zmniejszenia	-	-3 759	-1 120	1 009	-1 304	-5 174
Reklasyfikacja	87	-87	1 778	-1 570	-208	-
Amortyzacja	-13 862	-	-6 035	-	-	-19 897
Straty z tytułu utraty wartości	-66 966	-3 638	-7 231	-	-1 411	-79 246
Wartość netto na koniec okresu	11 752	112	2 712	-	-	14 576

14. Rzeczowe aktywa trwałe

Za rok 2017	grunty własne, w tym prawo wieczyst. użytk. gruntu	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	Ogółem środki trwałe
Wartość brutto na początek okresu	2 260	103 447	705 628	9 375	20 567	721	841 998
Umorzenie z łącznymi stratami z tytułu utraty wartości	-900	-49 532	-598 813	-7 621	-17 164	-437	-674 467
Wartość netto na początek okresu	1 360	53 915	106 815	1 754	3 403	284	167 531
Zwiększenia	-	-	-	-	-	33 801	33 801
Zmniejszenia	-	-	-9 557	-681	-167	-88	-10 493
Reklasyfikacja	-456	-4 771	30 077	374	1 566	-32 662	-5 872
Amortyzacja	-26	-2 146	-59 599	-568	-2 083	-	-64 422
Odwrócenie strat z tytułu utraty wartości	-	6	210	-	191	-	407
Wartość netto na koniec okresu	878	47 004	67 946	879	2 910	1 335	120 952

Za rok 2016	grunty własne, w tym prawo wieczyst. użytk. gruntu	budynki i budowle	urządzenia techniczne i maszyny	środki transportu	pozostałe środki trwałe	środki trwałe w budowie	Ogółem środki trwałe
Wartość brutto na początek okresu	2 765	173 031	782 714	11 204	24 438	658	994 810
Umorzenie z łącznymi stratami z tytułu utraty wartości	-685	-35 507	-509 090	-8 196	-18 982	-13	-572 473
Wartość netto na początek okresu	2 080	137 524	273 624	3 008	5 456	645	422 337
Zwiększenia	74	102	11 726	-	-	57 444	69 346
Zmniejszenia	-364	-58 613	-35 189	-645	-276	-690	-95 777
Reklasyfikacja	27	301	54 361	702	1 301	-56 692	-
Amortyzacja	-113	-4 048	-116 326	-1 015	-2 171	-	-123 673
Straty z tytułu utraty wartości	-470	-22 639	-81 421	-296	-950	-423	-106 199
Odwrócenie strat z tytułu utraty wartości	126	1 288	40	-	43	-	1 497
Wartość netto na koniec okresu	1 360	53 915	106 815	1 754	3 403	284	167 531

15. Nieruchomości inwestycyjne

Za rok 2017	grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Ogółem nieruchomości inwestycyjne
Wartość brutto na początek okresu	2 364	65 031	67 395
Umorzenie z łącznymi stratami z tytułu utraty wartości	-867	-44 401	-45 268
Wartość netto na początek okresu	1 497	20 630	22 127
Zwiększenia	6 382	-	6 382
Zmniejszenia	-	-2 996	-2 996
Reklasyfikacja	456	6 482	6 938
Amortyzacja	-133	-655	-788
Wartość netto na koniec okresu	8 202	23 461	31 663

Za rok 2016	grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	Ogółem nieruchomości inwestycyjne
Wartość brutto na początek okresu	1 043	12 799	13 842
Umorzenie z łącznymi stratami z tytułu utraty wartości	-820	-227	-1 047
Wartość netto na początek okresu	223	12 572	12 795
Zwiększenia	34	64 044	64 078
Zmniejszenia	-34	-20 957	-20 991
Reklasyfikacja	1 287	5 738	7 025
Amortyzacja	-13	-343	-356
Straty z tytułu utraty wartości	-	-55 637	-55 637
Odwrócenie strat z tytułu utraty wartości	-	15 213	15 213
Wartość netto na koniec okresu	1 497	20 630	22 127

Przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi przedstawia poniższa tabela

	2017	2016
Przychody z czynszów	675	2 234
Bezpośrednie koszty operacyjne – nieruchomości przynoszące przychody	94	3 351
Bezpośrednie koszty operacyjne – nieruchomości nieprzynoszące przychodów	49	22

Wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych na dzień bilansowy 31.12.2017r. jest zbliżona do wartości księgowej.

16. Należności leasingowe

	31.12.2017	31.12.2016
a) minimalne opłaty leasingowe, w tym:	22 785	42 266
- do 1 roku	21 643	22 085
- do 5 lat	1 142	20 181
b) niezrealizowane dochody finansowe, w tym:	391	1 572
- do 1 roku	360	1 180
- do 5 lat	31	392
c) wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	22 394	40 694
- do 1 roku	21 283	20 905
- do 5 lat	1 111	19 789
d) rezerwa na nieodzyskiwalne opłaty leasingowe (odpisy aktualizujące)	958	1 177
e) należności leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	21 436	39 517
- długoterminowe	1 108	19 789
- krótkoterminowe	20 328	19 728

17. Pozostałe długoterminowe aktywa

	31.12.2017	31.12.2016 przekształcone
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	7 619	7 619
Długoterminowe pozostałe należności	7 550	25 358
Udzielone pożyczki długoterminowe	-	8
Udziały w jednostkach powiązanych	375 731	365 098
Pozostałe długoterminowe aktywa finansowe	-	50 000
Razem	390 900	448 083

Zmiana wartości udziałów w jednostkach powiązanych w stosunku do wartości na dzień 31.12.2016 wynika ze zmiany wyceny wartości godziwej.

17.1. Udziały w jednostkach powiązanych

Na dzień 31.12.2017

nazwa (firma) jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na walnym zgromadzeniu	wartość bilansowa udziałów/akcji
PBSz1 Sp. zo.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	242 512
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG	NIEMCY	100,00%	100,00%	64 232
KOPEX-SIBIR Sp. z o.o.	ROSJA	100,00%	100,00%	21 369
KOPEX FINANCE & RESTRUCTURING Sp. z o.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	19 400
KOPEX-EX-COAL Sp. z o.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	8 763

RELT Sp. z o.o. (d. PBSZ INWESTYCJE Sp. z o.o.)	BYTOM	100,00%	100,00%	8 016
ELGÓR+HANSEN Sp. z o.o.	CHORZÓW	16,40%	16,40%	7 856
ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS Sp. z o.o.	BYTOM	100,00%	100,00%	3 500
TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE Co	CHINY	100,00%	100,00%	61
PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	BYTOM	0,01%	0,01%	22
KOPEX EKO Sp. z o.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	-
KOPEX-WAMAG Sp. z o.o. w upadłości	WAŁBRZYCH	100,00%	100,00%	-
A.C.N.001 891 729 Pty Ltd w likwidacji (d.KOPEX WARATAH)	AUSTRALIA	100,00%	100,00%	-
Razem				375 731

Udziały w jednostkach powiązanych wyceniane są w wartościach godziwych. Informacja na temat zmiany polityki rachunkowości w tym zakresie zamieszczono w Nocie 8.2.1. Wyceny wartości godziwych zostały dokonane przez niezależnych rzeczoznawców. Informację na temat technik dokonanych wycen zamieszczono w Nocie 34.

Na dzień 31.12.2016 (dane przekształcone)

nazwa (firma) jednostki	siedziba	% posiadanego kapitału zakładowego	udział w ogólnej liczbie głosów na wałnym zgromadzeniu	wartość bilansowa udziałów/akcji
PBSz1 Sp. zo.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	268 500
HANSEN SICHERHEITSTECHNIK AG	NIEMCY	100,00%	100,00%	70 040
KOPEX-EX-COAL Sp. z o.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	8 662
RELT Sp. z o.o.(d.PBSZ INWESTYCJE Sp. z o.o.)	BYTOM	100,00%	100,00%	8 471
ELGÓR+HANSEN Sp. z o.o.	CHORZÓW	13,20%	13,20%	7 183
ŚLĄSKIE TOWARZYSTWO WIERTNICZE DALBIS Sp. z o.o.	BYTOM	100,00%	100,00%	2 100
TAIAN KOPEX COAL MINING EQUIPMENT SERVICE Co	CHINY	100,00%	100,00%	61
KOPEX FINANCE & RESTRUCTURING Sp. z o.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	55
PRZEDSIĘBIORSTWO BUDOWY SZYBÓW S.A.	BYTOM	0,01%	0,01%	26
KOPEX EKO Sp. z o.o.	KATOWICE	100,00%	100,00%	-
KOPEX-WAMAG Sp. z o.o. w upadłości	WAŁBRZYCH	100,00%	100,00%	-
KOPEX AUSTRALIA Pty Ltd w likwidacji	AUSTRALIA	100,00%	100,00%	-
A.C.N. 001 891 729 Pty Ltd w likwidacji (dawniej:KOPEX	AUSTRALIA	100,00%	100,00%	-
KOPEX-SIBIR Sp. z o.o.	ROSJA	100,00%	100,00%	-
Razem				365 098

18. Zapasy

	31.12.2017	31.12.2016
materiały	37 342	38 706
półprodukty i produkty w toku	25 748	30 861
produkty gotowe	5 281	3 126
towary	4 917	4 097
Zapasy, razem	73 288	76 790
odpisy aktualizujące wartość zapasów	31 270	45 662
Zapasy brutto, razem	104 558	122 452

Zmiany stanu odpisów aktualizujących z tytułu utraty wartości zapasów przedstawia poniższa tabela.

	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	45 662	36 727
zwiększenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	4 653	55 952
zmniejszenia ujęte w okresie w rachunku zysków i strat	-861	-15 014
wykorzystanie odpisu	-18 184	-31 926
zakup / sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	-77
Stan na koniec okresu	31 270	45 662

19. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2017	31.12.2016
należności z tytułu dostaw i usług	142 898	136 148
pozostałe należności	79 531	185 900
Należności ogółem	222 429	322 048
odpis aktualizujący należności	134 372	221 974
Należności brutto	356 801	544 022

Na pozostałe należności składały się:

	31.12.2017	31.12.2016
należności z tytułu dywidendy	36 493	49 948
należności z tytułu działalności inwestycyjnej	5 308	6 832
kaucje, wadium	13 061	16 132
pozostałe należności finansowe	108	6 758
zaliczki na dostawy	30 740	83 161
należności publiczno-prawne	-	25 896
rozliczenia międzyokresowe czynne	929	22 037
pozostałe należności niefinansowe	442	494
Razem, z tego:	87 081	211 258
długoterminowe	7 550	25 358
krótkoterminowe	79 531	185 900

Zmiany odpisów aktualizujących należności były następujące:

	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	221 974	87 861
zwiększenia	5 273	153 423
zmniejszenia	-46 527	-15 212
wykorzystanie	-46 348	-4 224
przejęcie spółki zależnej	-	126
Stan odpisów aktualizujących wartość należności na koniec okresu	134 372	221 974

Strukturę wiekową należności zaprezentowano w nocie 32.3.

20. Udzielone pożyczki, pozostałe aktywa finansowe i środki pieniężne

- Udzielone pożyczki:

	31.12.2017	31.12.2016
Udzielone pożyczki brutto, razem	210 602	232 072
Odpisy aktualizujące wartość pożyczki	202 155	216 382
Udzielone pożyczki netto razem, w tym:	8 447	15 690
długoterminowe	-	8
krótkoterminowe	8 447	15 682

Zmiany odpisów aktualizujących należności z tytułu udzielonych pożyczek były następujące:

	31.12.2017	31.12.2016
Stan na początek okresu	216 382	109 918
zwiększenia	3 567	106 464
zmniejszenia	-2 536	-
wykorzystanie	-15 258	-
Stan na koniec okresu	202 155	216 382

Strukturę wiekową udzielonych pożyczek zaprezentowano w nocie 32.3.

- Pozostałe aktywa finansowe:

	31.12.2017	31.12.2016
Aktywa finansowe wycenia w wartości godziwej przez wynik finansowy	11	19
Inwestycje krótkoterminowe z terminem realizacji od 3 do 12 miesięcy	-	30 000
Pozostałe aktywa finansowe, razem	11	30 019

- Środki pieniężne

Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się gotówka w kasie oraz na lokatach bankowych. Wartość księgowa tych aktywów odpowiada wartości godziwej.

21. Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2017	31.12.2016
Udziały w spółkach zależnych	5 164	12 147
Udziały w spółkach stowarzyszonych	-	1 771
Nieruchomości	3 409	4 228
Aktywa trwale przeznaczone do sprzedaży, razem	8 573	18 146

W 2017 roku nie dokonano reklasyfikacji aktywów do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży. Zmniejszenie wartości aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży w stosunku do wartości z 31.12.2016r. wynika ze sprzedaży części aktywów. Dla pozostałych aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży plany sprzedaży nie zostały zakończone, co było niezależne od Spółki. Spółka jest zdecydowana na wypełnienie planu sprzedaży.

22. Kapitał podstawowy i pozostałe kapitały

22.1. Kapitał podstawowy

	31.12.2017	31.12.2016
- rodzaj akcji	na okaziciela	na okaziciela
- rodzaj uprzywilejowania	nieuprzywilejowane	nieuprzywilejowane
- emisja akcji serii "A" (data rejestracji)	03.01.1994	03.01.1994
- prawo do dywidendy (od daty)	03.01.1994	03.01.1994
- liczba akcji	1 989 270	1 989 270
- wartość nominalna jednej akcji	10	10
- data splitu	01.08.2006	01.08.2006
- liczba akcji	19 892 700	19 892 700
- wartość nominalna jednej akcji	1	1
- emisja akcji serii "B" (data rejestracji)	10.08.2007	10.08.2007
- prawo do dywidendy (od daty)	10.08.2007	10.08.2007
- liczba akcji	47 739 838	47 739 838
- wartość nominalna jednej akcji	1	1
- emisja akcji serii "C" (data rejestracji)	01.12.2009	01.12.2009
- prawo do dywidendy (od daty)	01.12.2009	01.12.2009
- liczba akcji	6 700 000	6 700 000
- wartość nominalna jednej akcji	1	1
Liczba akcji razem	74 332 538	74 332 538
Wartość nominalna jednej akcji	1	1
Kapitał zakładowy, razem	74 333	74 333

22.2. Emisja akcji powyżej wartości nominalnej

	31.12.2017	31.12.2016
emisja akcji serii B	-	269 566
emisja akcji serii C	-	147 764
Razem	-	417 330

Kapitał zapasowy utworzony z nadwyżek osiągniętych przy emisji akcji powyżej ich wartości nominalnej został wykorzystany na pokrycie straty netto za 2016 rok, zgodnie z Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy.

22.3. Kapitał z aktualizacji wyceny

	31.12.2017	31.12.2016 przekształcone
Kapitał z aktualizacji wyceny udziałów w jednostkach zależnych	251 407	260 759

Udziały w jednostkach powiązanych wyceniane są w wartościach godziwych. Informacja na temat zmiany polityki rachunkowości w tym zakresie zamieszczono w Nocie 8.2.1. Wyceny wartości godziwych zostały dokonane przez niezależnych rzeczoznawców. Informację na temat technik dokonanych wycen zamieszczono w Nocie 34.

22.4. Zyski zatrzymane / Zakumulowane straty

	31.12.2017	31.12.2016
kapitał zapasowy tworzony zgodnie ze statutem	560 937	1 039 451
kapitał z połączenia	-550 687	-550 687
z przeszacowania środków trwałych	26 699	26 699
kapitały rezerwowe	17 021	17 021
niepodzielone zyski z lat ubiegłych	-82 065	-82 065
zysk okresu bieżącego	66 354	-895 844
zyski (straty) aktuarialne	1 684	-603
Zyski zatrzymane / Zakumulowane straty, razem	39 943	-446 028

23. Kredyty i pożyczki

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej		Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia*
		tys. zł	waluta kredytu/pożyczki	Część długoterminowa tys. zł	Część krótkoterminowa tys. zł			
HSBC, ING, PKO BP, Invest 8, TDJ Equity IV - Umowa restrukturyzacyjna		185 000	PLN	189 717	-	WIBOR 3M + marża	31.03.2022	zastaw rejestrowy na rachunku, hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku,
HSBC, ING, Pekao, PKO BP, Invest 8 - Umowa restrukturyzacyjna		250 000	PLN	209 762	30 000	WIBOR 3M + marża	31.12.2021	zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach i udziałach spółek zależnych, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, hipoteki na nieruchomościach, zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, poręczenie
FAMUR S.A.		38 000	PLN	-	38 036	WIBOR 1M + marża	31.12.2018	weksel własny in blanco
RAZEM		473 000		399 479	68 036			

W 2017 roku Emitent spłacił przedterminowo całe zadłużenie w ramach Transzy C. W związku ze spłatą zobowiązań wynikających z transzy C Spółka otrzymała zaświadczenia od wierzycieli finansowych o zwolnieniu zabezpieczeń ustanowionych na spłatę tej transzy.

W dniu 29.12.2017 r. dokonana została, zgodnie z postanowieniami Umowy restrukturyzacyjnej, spłata części zadłużenia Emitenta z tytułu transzy „B” efektywnie przypisanej do PBSz (poprzednio Kopex-PBSz), w kwocie 10 238 tys. zł. w drodze jej pobrania przez agenta ds. płatności z rachunku kwoty zdeponowanej i przekazania na rzecz wierzycieli.

Nazwa (firma) pożyczkodawcy/kredytodawcy, ze wskazaniem formy prawnej			Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia*	
			Część długoterminowa	Część krótkoterminowa				
Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		waluta kredytu/pożyczki	tys. zł	tys. zł				
tys. zł					tys. zł	tys. zł		
HSBC, ING, PKO BP, Invest 8, TDJ Equity IV - Umowa restrukturyzacyjna		PLN	185 000	185 222	-	WIBOR 3M + marża	31.03.2022	zastaw rejestrowy na rachunku, hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku,
TDJ Equity IV - Umowa restrukturyzacyjna		PLN	10 238	10 238	-	WIBOR 3M + marża	31.03.2022	zastaw rejestrowy na rachunku, hipoteki na nieruchomościach, zastaw rejestrowy na istotnych składnikach majątku,
HSBC, ING, Pekao, PKO BP, Invest 8 - Umowa restrukturyzacyjna		PLN	250 000	250 000	-	WIBOR 3M + marża	31.12.2021	zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach i udziałach spółek zależnych, zastaw rejestrowy na zbiorze rzeczy ruchomych i praw, hipoteki na nieruchomościach, zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, poręczenie
HSBC, ING, Pekao, PKO BP, Invest 8 - Umowa restrukturyzacyjna		PLN	184 574	128 978	-	WIBOR 3M + marża	31.12.2021	zastawy rejestrowe i finansowe na akcjach spółki zależnej, zastawy rejestrowe na zbiorach rzeczy ruchomych i praw, hipoteki na nieruchomościach, zastawy finansowe na wierzytelnościach z rachunków bankowych, poręczenie, zastawy rejestrowe na istotnych składnikach majątku, przelew wierzytelności z umów
Elgór+Hansen		PLN	6 000	-	4 914	WIBOR 1M + marża	31.01.2017	weksel własny in blanco
Elgór+Hansen		EUR/PLN	450 / 1991	-	1 994	EURIBOR 1M + marża	31.01.2017	weksel własny in blanco
KOPEX-PBSz		PLN	6 041	-	14	WIBOR 1M + marża	31.03.2017	-
RAZEM			643 844	574 438	6 922			

24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązania:		
Z tytułu dostaw i usług	52 078	50 061
Pozostałe zobowiązania	13 379	220 295
Zobowiązania razem, z tego:	65 457	270 356
długoterminowe	41	95
krótkoterminowe	65 416	270 261
Na pozostałe zobowiązania składają się:		
Zobowiązania finansowe:		
z tytułu dywidendy	388	491
z tytułu wynagrodzeń	3 135	3 596
z tytułu działalności inwestycyjnej	208	8 784
z tytułu działalności finansowej	2 383	8 012
inne	1 079	2 694
Razem pozostałe zobowiązania finansowe	7 193	23 577
Zobowiązania niefinansowe:		
zaliczki otrzymane na dostawy	1 022	190 164
z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń i innych świadczeń	5 164	5 788
inne	-	766
Razem pozostałe zobowiązania niefinansowe, z tego:	6 186	196 718
Pozostałe zobowiązania razem, z tego:	13 379	220 295
długoterminowe	41	95
krótkoterminowe	13 338	220 200

Strukturę wiekową zobowiązań zaprezentowano w nocie 32.2.

25. Zobowiązania leasingowe

	31.12.2017	31.12.2016
minimalne opłaty leasingowe, w tym:	11 518	21 642
- do 1 roku	2 665	9 607
- do 5 lat	8 853	12 035
przyszłe obciążenia finansowe, w tym:	317	1 505
- do 1 roku	20	1 187
- do 5 lat	297	318
wartość bieżąca minimalnych opłat z tytułu leasingu finansowego:	11 201	20 137
- do 1 roku	2 645	8 420
- do 5 lat	8 556	11 717
zobowiązania leasingowe w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, w tym:	11 201	20 137
- długoterminowe	2 645	11 717
- krótkoterminowe	8 556	8 420

Ważniejsze postanowienia umowy leasingowej są następujące:

- opłaty leasingowe oparte o stopę referencyjną WIBOR 1M
- korzystający ubezpiecza przedmiot leasingu
- wraz z zapłatą ostatniej raty własność przedmiotu leasingu przechodzi na korzystającego

26. Rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych

Stan rezerw na świadczenia pracownicze przedstawiał się następująco:

	31.12.2017	31.12.2016
z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych i pośmiertnych	3 076	5 446
z tytułu nagród jubileuszowych	2 984	4 700
z tytułu niewykorzystanych urlopów	1 253	2 389
z tytułu pozostałych świadczeń dla pracowników	500	2 370
Razem rezerwa z tytułu świadczeń pracowniczych, z tego:	7 813	14 905
długoterminowa	5 444	8 485
krótkoterminowa	2 369	6 420

Poniżej przedstawiono uzgodnienie salda zobowiązań o zdefiniowanym świadczeniu, tj. rezerw z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych, pośmiertnych oraz nagród jubileuszowych:

	31.12.2017	31.12.2016
Zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń na początek okresu	10 146	16 329
Koszt bieżącego zatrudnienia	393	568
Koszt odsetkowy	265	486
(Zyski) i straty aktuarialne ujmowane w pozostałych całkowitych dochodach	-2 824	-3 396
(Zyski) i straty aktuarialne ujmowane w rachunku wyników	-1 019	-1 860
Koszty przeszłego zatrudnienia	190	15
Świadczenia wypłacone	-1 091	-1 579
Zakup/sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa	-	-417
Zobowiązanie o zdefiniowanym świadczeniu na koniec okresu sprawozdawczego	6 060	10 146

Główne założenia przyjęte do wyceny świadczeń pracowniczych na dzień sprawozdawczy:

	31.12.2017	31.12.2016
Stopa dyskonta	3,3%	3,5%
Przewidywana stopa wzrostu wynagrodzeń	2,3%	od 0% do 2,5%

Analiza wrażliwości:

	31.12.2017	31.12.2016
Dla zmienionej stopy dyskonta finansowego o -1%	6 545	8 869
Dla zmienionej stopy dyskonta finansowego o +1%	5 636	7 790
Dla zmienionego planowanego wzrostu płac o -1%	5 839	8 186
Dla zmienionego planowanego wzrostu płac o +1%	6 312	9 008

27. Pozostałe rezerwy

	Stan na 01.01.2017	Rozwiązanie rezerwy	Utworzenie / aktualizacja szacunków odniesiona w rachunek zysków i strat	Wykorzystani e rezerw	Stan na 31.12.2017
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	10 215	-	-2 263	-53	7 899
Rezerwa na roszczenia i sprawy sądowe	37 090	-19 012	6 686	-10 236	14 528
Rezerwa na przewidywanie zobowiązania finansowe	5 218	-	1 630	-2 386	4 462
Pozostałe rezerwy	408	-	-	-408	-
Razem	52 931	-19 012	6 053	-13 083	26 889

Spółka rozwiązała rezerwę na karę umowną w kwocie 19 000 tys. zł, wynikającą z nieterminowej realizacji kontraktu, w związku z podpisaniem umowy, na mocy której ryzyko naliczenia kar zostało zniwelowane.

28. Rozliczenia międzyokresowe

	31.12.2017	31.12.2016
biernie rozliczenia międzyokresowe kosztów	13 567	8 510
dotacje	126	3 916
Rozliczenia międzyokresowe razem, z tego:	13 693	12 426
długoterminowe	-	380
krótkoterminowe	13 693	12 046

29. Zobowiązania warunkowe i zabezpieczenia na majątku

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2016
- udzielone gwarancje	19 968	47 626
- poręczenie i weksle na rzecz instytucji finansowych	601	7 676
- pozostałe	6 386	6 385
Zobowiązania warunkowe razem	26 955	61 687

Na majątku Emitenta ustanowiono następujące zabezpieczenia na rzecz wierzycieli finansowych, zgodnie z Umową Restrukturyzacyjną:

- hipoteka na nieruchomościach o wartości księgowej netto na dzień 31.12.2017r.: 23 418 tys. zł
- zastaw na udziałach w spółkach zależnych o wartości księgowej netto na dzień 31.12.2017r.: 251 082 tys. zł

30. Roszczenia i sprawy sporne

KOPEX S.A. z siedzibą w Katowicach (poprzednio KOPEX S.A. oraz TAGOR S.A.) pozostaje w sporze sądowym z FAMUR S.A. (poprzednio: Fabryka Zmechanizowanych Obudów Ścianowych Fazos S.A. w Tamowskich Górach i następnie Zakład Maszyn Górniczych GLINIK Sp. z o.o.) o zapłatę kwoty 51.875.600,00 zł. Żądanie pozwu zostało w toku procesu ograniczone do kwoty 33.705.361,31 zł (bez zrzeczenia się roszczenia). W dniu 29 czerwca 2016 roku Sąd Okręgowy w Katowicach wydał wyrok na mocy którego oddalił powództwo w całości. Sprawa aktualnie znajduje się w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach. Według stanowiska Kancelarii Prawnej poprzednio reprezentującej KOPEX S.A. prawdopodobieństwo uwzględnienia przez sąd roszczenia powoda jest niższe niż prawdopodobieństwo jego oddalenia, ze względu na brak umownych podstaw do ich formułowania oraz brak adekwatnego związku przyczynowo-skutkowego. W związku z tym KOPEX S.A. w oparciu o przepisy MSR 37 uznał, iż nie istnieje obecny obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i nie utworzył rezerwy.

KOPEX S.A. (w dniu 2 sierpnia 2017 roku) oraz FAMUR S.A. (w dniu 1 sierpnia 2017 roku) złożyli wnioski o zawieszenie postępowania na zgodny wniosek stron wraz z wnioskiem o zniesienie terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 7 września 2017 roku z uwagi na fakt, iż FAMUR S.A. posiada pakiet kontrolny (65,83% akcji) KOPEX S.A. i stał się wobec niego jednostką dominującą, co implikuje zdaniem stron potrzebę ugodowego zakończenia postępowania.

W dniu 11 sierpnia 2017 roku do KOPEX S.A. wpłynęło postanowienie Sądu Apelacyjnego o zawieszeniu postępowania w sprawie wraz z zawiadomieniem o odwołaniu terminu rozprawy wyznaczonej na dzień 7 września 2017 roku.

W związku z powzięciem podejrzenia o naruszeniu przez Emitenta oraz Spółkę Kopex Machinery S.A. z siedzibą w Zabrze i Spółkę Fabryka Maszyn i Urządzeń TAGOR S.A. z siedzibą w Tamowskich Górach (spółki zależne Emitenta połączone z Emitentem w dniu 8 grudnia 2016 roku wskutek przejęcia w trybie art. 492 par. 1 pkt. 1 Kodeksu spółek handlowych) obowiązku stosowania się do wprowadzonych w dniach 10 - 31 sierpnia 2015 roku ograniczeń w dostarczaniu i poborze energii elektrycznej, Prezes Urzędu Regulacji Energetyki („Prezes URE”), zgodnie z art. 56 ust. 1 pkt. 3a Ustawy z dnia 10.04.1997r. - Prawo energetyczne (Dz.U. 2012 nr 0 poz. 1059 ze zm.) wszczął z urzędu wobec Emitenta dwa postępowania administracyjne w sprawie wymierzenia Spółce kar pieniężnych. Zarząd Spółki złożył w wyznaczonym terminie Prezesowi URE stosowne wyjaśnienia wskazujące na niezasadność stawianych zarzutów. Według stanowiska Kancelarii Prawnej reprezentującej Emitenta w obu postępowaniach, brak jest podstaw faktycznych oraz prawnych, aby nałożyć na Emitenta karę pieniężną. Ponadto, według wiedzy pełnomocników reprezentujących Emitenta, potencjalne kary nie miałyby istotnego wpływu na wyniki finansowe Emitenta. W związku z powyższym Emitent nie utworzył rezerwy z tego tytułu.

31. Zarządzanie kapitałem

Celem zarządzania ryzykiem kapitałowym jest zapewnienie kontynuowania działalności w takiej formie i zakresie, aby możliwe było zapewnienie zwrotu z inwestycji akcjonariuszom, zapewnienie korzyści dla innych zainteresowanych stron, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Spółka monitoruje kapitał przy pomocy wskaźnika zadłużenia. Wskaźnik ten oblicza się jako stosunek zadłużenia netto do łącznej wartości kapitału. Zadłużenie netto oblicza się jako sumę zobowiązań (obejmujących kredyty, pożyczki, zobowiązania handlowe i pozostałe) pomniejszoną o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Łączną wartość kapitału oblicza się jako kapitał własny wykazany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej plus zadłużenie netto.

Spółka zarządza kapitałem by zagwarantować, że należące do niej jednostki będą zdolne kontynuować działalność przy jednoczesnej maksymalizacji rentowności dla akcjonariuszy dzięki optymalizacji relacji zadłużenia do kapitału własnego. Ogólna strategia działania Spółki nie ulega zmianie.

Struktura kapitałowa spółki obejmuje zadłużenie, na które składają się kredyty ujawnione w nocie nr 22, środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz kapitał przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej, w tym wyemitowane akcje, i zysk zatrzymany.

Obecnie, w związku z toczącym się procesem restrukturyzacyjnym, Emitent nie ma możliwości pozyskania wielocelowych linii kredytowych, w tym gwarancyjnych, co w znacznej mierze utrudnia pozyskiwanie istotnych kontraktów, w szczególności na rynkach zagranicznych. Aktualnie najważniejszym celem działalności KOPEX S.A. jest działanie zgodnie z postanowieniami i zobowiązaniami wynikającymi z Umowy Restrukturyzacyjnej.

Kontynuowanie działań restrukturyzacyjnych polega między innymi na:

- restrukturyzacji nieoperacyjnego majątku trwałego spółek, którego sprzedaż miałaby stanowić jedno ze źródeł spłaty zadłużenia,
- sprzedaży udziałów i akcji w spółkach, które nie są związane ze strategicznymi obszarami działalności,
- restrukturyzacji kosztowej i operacyjnej Spółki, co pozwoli ograniczyć koszty działalności i wpłynie na zwiększenie efektywności oraz dostosowanie się do warunków rynkowych.

W 2017 r. Spółka koncentrowała się na działaniach zmierzających do realizacji przyjętego w dniu 5 maja 2017 r. porozumienia z FAMUR S.A. dotyczącego planu integracji Grupy KOPEX z Grupą FAMUR. Szczegółowe informacje na ten temat zawarto w nocie nr 41.

32. Polityka zarządzania ryzykiem finansowym i zabezpieczanie

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania Spółka znajduje się w restrukturyzacji. Założenie kontynuacji działalności opiera się na przeświadczeniu, że KOPEX S.A. będzie w stanie skutecznie zrealizować wszelkie postanowienia Umowy Restrukturyzacyjnej.

Zarządzanie ryzykiem finansowym ma na celu ograniczenie lub eliminację niekorzystnych wpływów na sytuację finansową

Spółki, ryzyk związanych z jej funkcjonowaniem, a w szczególności :

- ryzyka rynkowego – ryzyko walutowe, stopy procentowej, ryzyko cenowe;
- ryzyka płynności – ryzyko, że Spółka napotka trudności w wywiązaniu się ze zobowiązań;
- ryzyka kredytowego - kontrahent nie dopełni zobowiązań umownych.

Spółka dąży do minimalizacji wpływu różnych rodzajów ryzyka poprzez wykorzystanie mechanizmów zabezpieczenia naturalnego.

32.1. Ryzyko rynkowe

Ryzyko cenowe

Na ryzyko wzrostu cen Spółka narażona jest w przypadku materiałów niezbędnych dla działalności, głównie wyrobów hutniczych. Spółka dąży do minimalizowania ryzyka poprzez zagwarantowanie w umowach z odbiorcami (branża hutnicza, hydrauliczna, elementy śrubowe) możliwości negocjacji cen oraz w formie tzw. zamówień otwartych, które pozwalają zagwarantować cenę i ilość dostawy, odbiór zaś poszczególnych partii odbywa się sukcesywnie w miarę potrzeb. Spółka w zakresie w jakim jest to możliwe posiada zdwywersyfikowane źródła zaopatrzenia w materiały do produkcji i świadczenia usług kooperacyjnych.

Ryzyko stóp procentowych

Spółka narażona jest na to ryzyko z tytułu finansowania działalności poprzez kredyty bankowe i pożyczki o zmiennej stopie procentowej opartej o WIBOR. Spółka na bieżąco monitoruje decyzje Rady Polityki Pieniężnej. Na dzień 31.12.2017 Spółka nie posiadała instrumentów zabezpieczających ryzyko stopy procentowej.

Ryzyko walutowe

Spółka narażona jest na ryzyko walutowe, które powoduje niepewność co do wartości przyszłych przepływów pieniężnych. Spółka nie ma obecnie możliwości pozyskania limitów na transakcje skarbowe oraz zabezpieczania się przed ryzykiem kursowym w związku z realizacją zapisów Umowy Restrukturyzacyjnej zawartej z wierzycielami finansowymi. Aby zabezpieczyć się przed ryzykiem walutowym Spółka stosuje hedging naturalny.

Analiza wrażliwości na ryzyko rynkowe przedstawia poniższa tabela:

Analiza wrażliwości (w tys. zł) stan na 31.12.2017

	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus/minus 1%		plus 10%(osłabienie zł)		minus 10%(umoc. zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	56 835	568	-568	-	-	-	-
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	345	3	-3	35	-	-35	-
Środki pieniężne AUD w przeliczeniu na zł	18	0	0	2	-	-2	-
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	17 330	173	-173	1 733	-	-1 733	-
Środki pieniężne innych walutach	568	6	-6	57	-	-57	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	8 447	84	-84	-	-	-	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w zł	177 618	-	-	-	-	-	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w EUR	19 990	-	-	1 999	-	-1 999	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w innych walutach	260	-	-	26	-	-26	-
Należności leasingowe w zł	21 436	214	-214	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		1 048	-1 048	3 852	-	-3 852	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		849	-849	3 120	-	-3 120	-
ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	467 515	-4 675	4 675	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	46 069	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	2 550	-	-	-255	-	255	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	311	-	-	-31	-	31	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w innych walutach	10 341	-	-	-1 034	-	1 034	-
Zobowiązania leasingowe w zł	11 201	-112	112	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		-4 787	4 787	-1 320	-	1 320	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		-3 877	3 877	-1 069	-	1 069	-

Na dzień 31.12.2016	wartość bilansowa	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		plus/minus 1%		plus 10%(osłabienie zł)		minus 10%(umoc. zł)	
		zysk/strata	zysk/strata	zysk/strata	zmiany w kapitale	zysk/strata	zmiany w kapitale
AKTYWA FINANSOWE							
Środki pieniężne zł	11 659	117	-117	-	-	-	-
Środki pieniężne USD w przeliczeniu na zł	175	2	-2	18	-	-18	-
Środki pieniężne AUD w przeliczeniu na zł	5 722	57	-57	572	-	-572	-
Środki pieniężne EUR w przeliczeniu na zł	9 175	92	-92	918	-	-918	-
Środki pieniężne innych walutach	222	2	-2	22	-	-22	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w zł	15 655	157	-157	-	-	-	-
Pożyczki udzielone wraz z odsetkami w EUR	35	-	-	4	-	-4	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w zł	318 587	-	-	-	-	-	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w EUR	28 696	-	-	2 870	-	-2 870	-
Należności z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe należności w USD	124	-	-	12	-	-12	-
Należności leasingowe w zł	39 517	395	-395	-	-	-	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		822	-822	4 416	-	-4 416	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		666	-666	3 577	-	-3 577	-

ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE							
Kredyty i pożyczki w zł	579 366	-5 794	5 794	-	-	-	-
Kredyty EUR w przeliczeniu na zł	1 994	-20	20	-199	-	199	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania zł	262 792	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania EUR	2 530	-	-	-253	-	253	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania USD	442	-	-	-44	-	44	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania AUD	4 399	-	-	-440	-	440	-
Zobowiązania z tyt. dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania w pozostałych walutach	194	-	-	-19	-	19	-
Zobowiązania leasingowe w zł	20 137	-201	201	-2 014	-	2 014	-
Instrumenty pochodne sklasyfikowane do wyceny wartości godziwej przez rachunek zysków i strat	1 230	-	-	-123	-	123	-
Instrumenty pochodne pozostające w powiązaniach zabezpieczających	14	-	-	-1	-	1	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody przed opodatkowaniem		-6 015	6 015	-3 093	-	3 093	-
Wpływ na wynik finansowy, pozostałe całkowite dochody po opodatkowaniu		-4 872	4 872	-2 505	-	2 505	-

32.2. Ryzyko płynności

W związku z brakiem dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania, poza przypadkami dopuszczonymi w Umowie Restrukturyzacyjnej, KOPEX S.A. jest narażona na ryzyko utraty płynności tj. zdolności do terminowego regulowania zobowiązań finansowych. Spółka monitoruje ryzyko braku funduszy przy pomocy narzędzia okresowego planowania płynności. Spółka zabezpiecza się przed trudnościami w wywiązywaniu się ze zobowiązań odpowiednio kształtując cykle rotacji należności i zobowiązań. Spółka na dzień 31.12.2017 r nie korzystała z zewnętrznych źródeł finansowania działalności w postaci linii kredytowych. Obecnie, w związku z realizacją Umowy restrukturyzacyjnej zawartej z wierzycielami finansowymi, Emitent nie ma możliwości pozyskania wielocelowych linii kredytowych, w tym gwarancyjnych.

Struktura wiekowa zobowiązań:

Na 31.12.2017

Zobowiązania wymagalne w okresie:	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem zobowiązania finansowe
do 1 miesiąca	-	33 264	4 746	38 010
od 1 do 3 miesięcy	-	17 007	-	17 007
od 3 do 6 miesięcy	-	1 786	-	1 786
od 6 do 12 miesięcy	68 036	12	2 406	70 454
powyżej 12 miesięcy	40 000	9	41	40 050
od 3 do 5 lat	359 479	-	-	359 479
Razem	467 515	52 078	7 193	526 786

Na 31.12.2016

Zobowiązania wymagalne w okresie:	Kredyty i pożyczki	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	Pozostałe zobowiązania finansowe	Razem zobowiązania finansowe
do 1 miesiąca	6 922	21 825	23 482	52 229
od 1 do 3 miesięcy	-	24 551	-	24 551
od 3 do 6 miesięcy	-	1 684	-	1 684
od 6 do 12 miesięcy	-	698	-	698
powyżej 12 miesięcy	62 386	1 303	95	63 784
od 3 do 5 lat	512 052	-	-	512 052
Razem	581 360	50 061	23 577	654 998

32.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe związane jest z prowadzeniem podstawowej działalności. Zgodnie z MSSF 7 punkt 34-36 Jednostki dokonują analizy poszczególnych pozycji aktywów narażonych na ryzyko kredytowe tj. należności z tyt. dostaw i usług, należności z tyt. leasingu, pożyczki udzielone, środki pieniężne. Ryzyko kredytowe wynika z zawartych umów i związane jest z ewentualnym wystąpieniem takich zdarzeń jak niewypłacalność kontrahenta, częściowej spłaty należności lub znaczącego opóźnienia w zapłacie należności bądź spłaty udzielonych pożyczek.

Spółka na rynku krajowym przeprowadza transakcje głównie w ramach sektora górnictwa i w stosunku do tych należności, w tym także należności z tytułu leasingu występuje największa koncentracja ryzyka.

Ponadto, wiarygodność kontrahentów poddawana jest weryfikacji i spółka podejmowała starania w celu pozyskania od kontrahentów zabezpieczeń finansowych w celu minimalizacji ryzyka niewypłacalności. Na należności w stosunku do których nastąpiła utrata wartości spółka tworzy odpisy aktualizujące, których wartość zaprezentowana została w notcie nr 18 i 19.

W opinii zarządu inwestycje w pozostałe długoterminowe i krótkoterminowe aktywa finansowe nie są obciążone ryzykiem kredytowym.

Struktura wiekowa należności na 31.12.2017:

Należności wymagalne w okresie:	Należności z tytułu dostaw i usług	Udzielone pożyczki	Pozostałe należności finansowe	Należności leasingowe	Razem należności finansowe
przeterminowane	34 261	8 001	908	11	43 181
do 1 miesiąca	22 915	446	89	3 854	27 304
od 1 do 3 miesięcy	62 716	-	155	4 014	66 885
od 3 do 6 miesięcy	21 272	-	257	5 868	27 397
od 6 do 12 miesięcy	1 462	-	46 011	6 581	54 054
powyżej 12 miesięcy	272	-	3 290	1 108	4 670
od 3 do 5 lat	-	-	4 260	-	4 260
Razem	142 898	8 447	54 970	21 436	227 751

Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe reprezentowane jest przez należności finansowe ujęte w tabeli powyżej, w łącznej kwocie 227 751 tys. zł.

Struktura wiekowa należności na 31.12.2016:

Należności wymagalne w okresie:	Należności z tytułu dostaw i usług	Udzielone pożyczki	Pozostałe należności finansowe	Należności leasingowe	Razem należności finansowe
przeterminowane	40 690	8 001	576	-	49 267
do 1 miesiąca	39 788	45	1 393	1 418	42 644
od 1 do 3 miesięcy	39 038	1	50 994	4 467	94 500
od 3 do 6 miesięcy	14 073	7 633	393	3 777	25 876
od 6 do 12 miesięcy	833	2	955	10 066	11 856
powyżej 12 miesięcy	1 726	8	3 205	19 789	24 728
od 3 do 5 lat	-	-	22 154	-	22 154
Razem	136 148	15 690	79 670	39 517	271 025

Poniżej przedstawiono analizę wiekową należności, które na dzień 31 grudnia 2017 roku były przeterminowane, ale nie uznano ich za nieściągalne.

Należności przeterminowane w okresie:	Należności z tytułu dostaw i usług	Udzielone pożyczki	Pozostałe należności finansowe	Należności leasingowe	Razem należności finansowe
do 1 miesiąca	9 372	-	870	11	10 253
od 1 do 3 miesięcy	17 279	-	18	-	17 297
od 3 do 6 miesięcy	5 287	-	20	-	5 307
od 6 do 12 miesięcy	105	-	-	-	105
powyżej 12 miesięcy	1 133	8 001	-	-	9 134
od 3 do 5 lat	1 085	-	-	-	1 085
Razem	34 261	8 001	908	11	43 181

Należności z tytułu dostaw i usług przeterminowane w okresie od 3 do 5 lat w kwocie 1 085 tys. zł są związane z zobowiązaniami, które staną się wymagalne po otrzymaniu wpływu od klienta, stąd nie utworzono odpisów aktualizujących.

33. Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe

Klasy instrumentów finansowych	Nota	Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Pożyczki i należności finansowe	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez RZiS	Zobowiązania finansowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania wyłączone z zakresu MSR 39	Należności wyłączone z zakresu MSR 39	Instrumenty zabezpieczające	Ogółem
Stan na dzień 31.12.2017r.										
Udziały i akcje	17. i 20.	383 350	11	-	-	-	-	-	-	383 361
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	19.	-	-	142 898	-	-	-	-	-	142 898
Należności leasingowe	26.	-	-	-	-	-	-	21 436	-	21 436
Środki pieniężne	32.1.	-	-	75 096	-	-	-	-	-	75 096
Obligacje i udzielone pożyczki	20.	-	-	8 447	-	-	-	-	-	8 447
Pozostałe należności finansowe (netto)	19.	-	-	54 970	-	-	-	-	-	54 970
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	24.	-	-	-	-	-52 078	-	-	-	-52 078
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	23.	-	-	-	-	-467 515	-	-	-	-467 515
Zobowiązania leasingowe	25.	-	-	-	-	-	-11 201	-	-	-11 201
Pozostałe zobowiązania finansowe	24.	-	-	-	-	-7 193	-	-	-	-7 193
Razem		383 350	11	281 411	-	-526 786	-11 201	21 436	-	148 221
Stan na dzień 31.12.2016r. (przeznaczalne)										
Udziały i akcje	17. i 20.	372 717	19	-	-	-	-	-	-	372 736
Należności z tytułu dostaw i usług (netto)	19.	-	-	136 148	-	-	-	-	-	136 148
Należności leasingowe	16.	-	-	-	-	-	-	39 517	-	39 517
Środki pieniężne	32.1.	-	-	26 953	-	-	-	-	-	26 953
Obligacje i udzielone pożyczki	20.	-	-	15 690	-	-	-	-	-	15 690
Pozostałe należności finansowe (netto)	19.	-	-	79 670	-	-	-	-	-	79 670
Pozostałe aktywa finansowe	17. i 20.	-	-	80 000	-	-	-	-	-	80 000
Instrumenty pochodne		-	-	-	-1 230	-	-	-	-14	-1 244
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	24.	-	-	-	-	-50 061	-	-	-	-50 061
Kredyty i pożyczki zaciągnięte	23.	-	-	-	-	-581 360	-	-	-	-581 360
Zobowiązania leasingowe	25.	-	-	-	-	-	-20 137	-	-	-20 137
Pozostałe zobowiązania finansowe	24.	-	-	-	-	-23 577	-	-	-	-23 577
Razem		372 717	19	338 461	-1 230	-654 998	-20 137	39 517	-14	74 335

Wartości bilansowe instrumentów finansowych odpowiadają ich wartości godziwej.

34. Wartość godziwa

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej:

Klasy instrumentów finansowych	Hierarchia wartości godziwej	
	Poziom 1	Poziom 3
Na dzień 31.12.2017		
Udziały i akcje wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	11	-
Udziały i akcje w spółkach zależnych		375 731
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		7 619
Na dzień 31.12.2016 (dane przekształcone)		
Udziały i akcje wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	19	-
Udziały i akcje w spółkach zależnych	-	365 098
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	7 619

Metody i założenia przyjęte przez Spółkę przy ustalaniu wartości godziwych:

Dla instrumentów finansowych wycenianych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według wartości godziwej przyjęto następujące poziomy wyceny:

- poziom 1 – ceny notowane z aktywnych rynków dla identycznych aktywów lub zobowiązań;
- poziom 2 – dane wejściowe inne niż ceny notowane zaliczane do poziomu 1, które są obserwowalne dla składnika aktywów lub zobowiązań w sposób bezpośredni (tj. jako ceny) lub pośrednio (tj. bazujące na cenach

Zarówno w okresie sprawozdawczym, jak i w okresie porównywalnym nie dokonano przesunięć pomiędzy poziomem 1 i 2.

- poziom 3 – dane wejściowe do wyceny składnika aktywów lub zobowiązań, które nie są oparte na obserwowalnych danych rynkowych).
- Spółka ujęła udziały i akcje w spółkach zależnych w wartości godziwej wynikającej z ich wycen dokonanych przez niezależnych rzeczoznawców. Wyceny zostały sporządzone techniką dochodową, dochodowo-porównawczą oraz metodą skorygowanych aktywów netto, w zależności która była bardziej odpowiednia dla danej jednostki.

Wycena metodą dochodową – zastosowane założenia:

- stopa wzrostu w okresie długoterminowych: 1,5% - 4,5%
- stopa dyskontowa na podstawie średnioważonego kosztu kapitału: 8,7% - 15,4%

Wycena metodą dochodową – analiza wrażliwości:

- stopa wzrostu +1%: wartość godziwa +5 089 tys. zł
- stopa wzrostu +1%: wartość godziwa -4 053 tys. zł
- stopa dyskonta +1%: -5 317 tys. zł
- stopa dyskonta -1%: +6 783 tys. zł

Wycena metodą dochodowo-porównawczą – zastosowane założenia:

- średnioroczny wzrost przychodów w okresie prognozy: 5,27%
- średnioroczny wzrost marży EBIT: 12,54%
- stopa dyskontowa na podstawie średnioważonego kosztu kapitału: 10,24%

Wycena metodą dochodową – analiza wrażliwości:

- przychody ze sprzedaży +1%: wartość godziwa +2 496 tys. zł
- przychody ze sprzedaży -1%: wartość godziwa -1 715 tys. zł
- marża EBIT +1%: wartość godziwa +2 500 tys. zł
- marża EBIT -1%: wartość godziwa -1 715 tys. zł
- stopa dyskonta +1%: -18 795 tys. zł
- stopa dyskonta -1%: +24 126 tys. zł

Wynik wyceny wartości godziwej w kwocie -9 352 tys. zł ujęto w całości w pozostałych całkowitych dochodach.

- Spółka ujęła aktywa finansowe dostępne do sprzedaży według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości. Spółka nie jest w stanie wiarygodnie ustalić wartości godziwej posiadanych udziałów i akcji w spółkach nienotowanych na aktywnych rynkach, ze względu na ograniczony zakres posiadanych danych.

35. Transakcje z jednostkami powiązаныmi

NIEROZLICZONE SALDA	Należności handlowe i pozostałe (netto)	Należności z tytułu udzielonych pożyczek (netto)	Utworzone odpisy na należności wątpliwe ujęte w okresie	Stan odpisów aktualizujących należności wątpliwe	Zobowiązania handlowe i pozostałe	Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek, przejętych długów, emisji obligacji	
Na dzień 31.12.2017							
jednostki zależne	39 928	-	-	157 973	2 903	-	
spółka dominująca najwyższego szczebla – TDJ S.A.	3	-	-	-	1	-	
jednostka dominująca – FAMUR S.A.	97 078	-	-	-	5 039	38 036	
pozostałe jednostki powiązane	186	-	-	-	3 771	33 198	
Na dzień 31.12.2016							
jednostki zależne	53 562	7 642	136 511	213 659	17 116	6 921	
jednostki stowarzyszone	-	-	-	-	-	-	
spółka dominująca najwyższego szczebla – TDJ S.A.	-	-	-	-	122	-	
pozostałe jednostki powiązane	95 715	-	-	-	2 433	53 611	
TRANSAKCJE ZAWARTE W OKRESIE							
	Przychody ze sprzedaży produktów, usług, towarów i materiałów	Pozostałe przychody (w tym dywidendy)	Sprzedaż środków trwałych (zysk ze zbycia)	Przychody finansowe	Zakupy dóbr i usług	Zakupy środków trwałych i wartości niematerialnych	Koszty finansowe
W 2017 roku							
jednostki zależne	16 230	-	53	957	20 092	6 253	1 211
spółka dominująca najwyższego szczebla – TDJ S.A.	-	-	4	-	4 087	-	26
jednostka dominująca – FAMUR S.A.	88 499	12	17	-	5 463	-	156
pozostałe jednostki powiązane	406	31	405	38	6 236	-	346
W 2016 roku							
jednostki zależne	41 166	110 821	-	2 199	28 077	-	1 911
jednostki stowarzyszone	2 649	-	-	-	1 839	-	417
pozostałe jednostki powiązane	17 462	71	-	3 947	12 861	450	179
spółka dominująca najwyższego szczebla	-	-	-	-	10 851	-	10

Transakcje z jednostkami powiązаныmi są przeprowadzane wyłącznie na warunkach rynkowych.

36. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym za bieżący okres

W Spółce nie wystąpiły znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych.

37. Informacje o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

Po dniu bilansowym, 12 kwietnia 2018 r., odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie KOPEX S.A., na którym została podjęta uchwała w sprawie podziału KOPEX S.A. poprzez przeniesienie części majątku na FAMUR S.A. zgodnie z uzgodnionym Planem Podziału z 29 czerwca 2017 r. oraz o obniżeniu kapitału zakładowego KOPEX S.A. o kwotę 58 722 705 zł w wyniku umorzenia akcji. Szczegółowe informacje na temat planowanego podziału Spółki zamieszczono w notcie nr 41.

38. Wynagrodzenie kadry kierowniczej Spółki

Wynagrodzenie Zarządu	Netto / PLN/
Zawiszowska Beata	11
Bielak Bartosz	50
Razem	61

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej	Netto / PLN/
Domogała Tomasz	43
Kisiel Czesław	35
Gelner Wojciech	28
Leonkiewicz Jacek	28
Zajączkowska Ejsymont Magdalena	28
Razem:	162

Wynagrodzenie Zarządu za 2016 rok wyniosło 2 937 tys. zł, wynagrodzenie Rady Nadzorczej za 2016 rok wyniosło 476 tys. zł.

39. Struktura zatrudnienia

Zatrudnienie Kopex S.A. z Oddziałami, które w rozumieniu Art. 3¹ Kodeksu Pracy są odrębnymi pracodawcami, przedstawiało się następująco:

	OSOBY	
	31.12.2017	31.12.2016
Pracownicy umysłowi	200	562
Pracownicy fizyczni	443	808
OGÓŁEM	643	1.370

Koszty zatrudnienia zostały zaprezentowane w notcie nr 10.1.

40. Wynagrodzenie podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych

Spółka KOPEX S.A. zawarła w dniu 19 czerwca 2017 roku umowę na usługi audytorskie z Ernst & Young Audyt Polska spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., z siedzibą w Warszawie przy ul. Rondo ONZ 1, zarejestrowaną w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 0000481039, wpisaną na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych pod nr 130 (prowadzoną przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów). Wynagrodzenie dla podmiotu badającego księgi KOPEX S.A. za rok 2017 wynosi łącznie 238 tys. zł netto, w tym:

79 tys. zł netto - za przegląd skróconego śródrocznego jednostkowego sprawozdania KOPEX S.A. i przegląd skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kopex,

159 tys. zł netto - za roczne badanie jednostkowego sprawozdania spółki KOPEX S.A. i za roczne badanie skonsolidowanego sprawozdania Grupy Kopex.

41. Planowany podział

W 2017 r. Spółka koncentrowała się na działaniach zmierzających do realizacji przyjętego w dniu 5 maja 2017 r. porozumienia z FAMUR S.A. dotyczącego planu integracji Grupy KOPEX z Grupą FAMUR. W ramach tego procesu w dniu 27 czerwca 2017 r. w wyniku przeprowadzonych transakcji FAMUR S.A. nabył łącznie 48.932.015 akcji KOPEX S.A. stając się jej większościowym akcjonariuszem posiadającym 65,83% udziału w kapitale zakładowym Spółki.

W dniu 29 czerwca 2017 r. Zarząd KOPEX S.A. podjął decyzję o zamiarze podziału Spółki poprzez wydzielenie działalności stanowiącej zorganizowaną część przedsiębiorstwa obejmującej w szczególności aktywa operacyjne i udziały lub akcje w spółkach związanych z produkcją, serwisem oraz dystrybucją maszyn górniczych, a także wybranymi procesami produkcyjnymi czy inwestycyjnymi („Część Maszynowa”). Głównym celem podziału jest doprowadzenie przez KOPEX i FAMUR do ścisłej integracji części produkcyjnej (Część Maszynowa) związanej z górnictwem podziemnym, prowadzonej dotąd oddzielnie w FAMUR i KOPEX, w ramach jednego podmiotu.

Planowany podział Emitenta, na podstawie Planu Podziału z dnia 29 czerwca 2017 r., będzie dokonany przez przeniesienie części majątku KOPEX, stanowiącego zorganizowaną część przedsiębiorstwa obejmującą w szczególności aktywa operacyjne i udziały lub akcje w spółkach związanych z produkcją, serwisem oraz dystrybucją maszyn górniczych na istniejącą spółkę FAMUR S.A. - co stanowi podział przez wydzielenie. Podział zostanie dokonany z obniżeniem kapitału zakładowego KOPEX S.A. o 79% w drodze umorzenia akcji serii A, B i C. Zamierzone zmiany organizacyjne pozwolą na uzyskanie korzyści biznesowych wynikających z reorganizacji procedur wewnętrznych Grupy KOPEX, przy jednoczesnym ich dostosowaniu do specyfiki działalności prowadzonej przez poszczególne linie biznesowe.

W myśl przyjętego i zbadanego przez biegłego rewidenta planu podziału KOPEX podział nastąpi poprzez wydzielenie Części Maszynowej, która zostanie przejęta przez FAMUR w zamian za akcje nowej emisji FAMUR. W zamian za akcje KOPEX, odpowiadające Części Maszynowej, akcjonariusze mniejszościowi, w wyniku podziału KOPEX, otrzymają nowo wyemitowane akcje FAMUR, wg parytetu wymiany: 0,7636 akcji FAMUR za 1 umarzaną akcją KOPEX. W wyniku podziału umorzonych zostanie 79% akcji posiadanych przez akcjonariuszy KOPEX i obniżony zostanie kapitał zakładowy KOPEX o kwotę 58.722.705,00 zł. Parytet wymiany został ustalony w oparciu o średnie kursy akcji KOPEX i FAMUR z 3 miesięcy poprzedzających dzień, na który przyjęte zostały dane do planu podziału, tj. 01.05.2017 r., a które wynoszą: 3,94 zł za akcją KOPEX i 5,16 zł za akcją FAMUR. Przy określaniu parytetu wymiany akcji posłużono się analogiczną metodą do określonej w Art. 79 par. 7 Ustawy o ofercie, tj. średniej arytmetycznej ze średnich dziennych cen ważonych wolumenem obrotu kursów akcji KOPEX i FAMUR.

Zgodnie z pisemną opinią biegłego rewidenta z firmy KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z przeprowadzonego badania „Planu Podziału Kopex Spółka Akcyjna”, na podstawie wykonanych procedur, w ocenie biegłego rewidenta, we wszystkich istotnych aspektach:

- Plan Podziału został przygotowany w sposób poprawny i rzetelny, zgodnie z przyjętymi kryteriami,
- stosunek wymiany akcji, o którym mowa w art. 534 § 1 pkt 2 KSH został ustalony w sposób należyty,
- metody użyte do określenia proponowanego w Planie Podziału stosunku wymiany akcji są zasadne,
- nie wystąpiły szczególne trudności związane z wyceną akcji Spółki Dzielonej.

Po dniu bilansowym, 12 kwietnia 2018 r., odbyło się Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie KOPEX S.A., na którym została podjęta uchwała w sprawie podziału KOPEX S.A. poprzez przeniesienie części majątku na FAMUR S.A. zgodnie z uzgodnionym Planem Podziału z 29 czerwca 2017 r. oraz o obniżeniu kapitału zakładowego KOPEX S.A. o kwotę 58 722 705 zł w wyniku umorzenia akcji.

W ocenie Spółki na dzień 31.12.2017r. zamknięcie transakcji nie było wysoce prawdopodobne zgodnie z MSSF 5, ze względu na fakt, że Memorandum Informacyjne spółki FAMUR S.A. nie było jeszcze zatwierdzone przez Komisję Nadzoru Finansowego.

42. Oświadczenie Zarządu Spółki KOPEX S.A.

Roczne sprawozdanie finansowe i dane porównawcze sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy spółki KOPEX S.A.

Roczne sprawozdanie Zarządu zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Firmy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Firma audytorska uprawniona do badania sprawozdań finansowych, dokonująca badania rocznego sprawozdania finansowego została wybrana zgodnie z przepisami prawa.

Firma audytorska oraz biegły rewident dokonujący badania spełniali warunki do wydania bezstronnego i niezależnego raportu z badania, zgodnie z właściwymi przepisami prawa krajowego.

Wiceprezes Zarządu

Prezes Zarządu

Bartosz Bielak

Beata Zawiszowska

Osoba odpowiedzialna
za prowadzenie ksiąg rachunkowych:

Alina Mazurczyk

Katowice, 20.04.2018r.